...РОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

...УРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 79 (11677)
1968 оной
апрелиин 3,
среда

сэн 2 мүнгэн

А. Н. КОСЫГИН ИРАН ОШОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Тегеран ошохоёо Москвahaa апрелиин 1-дэ мордобо. Советскэ правительствые толгойлогшо Иранай шахиншахай правительствын премьер-министр Амир Аббас Ховейдэй уряалаар хани харилсаатай орондоо гүрэн түрын хэрэгээр ошобо.

А. Н. Косыгинтай хамта Армениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. А. Мурадян, Таджигай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Кахаров, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. М. Виноградов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гадаадын экономическа харилсаа эрхилдэг Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын таhагуудые даагшанар Л. М. Замятин, С. Н. Киктев гэгшэд Иран ошолсоо.

Советскэ Союзай гүрэнэй түгүүдээр шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ А. Н. Косыгиниие, тэрээнтэй сугтаа мордохо хүнүүдые Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков болон бусад тусхайта тушаалтад үдэшэбэ. (ТАСС).

...ЛЕГАДУУДАЙ ...ҮМЖЭЛЭЛДЭ— ...Л АНХАРАЛ

...партаа партийна эхин ...тоосоото hунгал...удай боложо дүүрэhэн ...партийна конференци...алан зарлагдаа hааб ...КПСС-эй райкомуудай ...hэн хүдэлмэриин үрэ ...сэгдээ бэлэй.

...делегадууд партиин ...тоосое зүбшэн хэлсэхэ...организацинуудай, пар...удай хүдэлмэридэнь ...айн шэнжэтэй олохон ...болоо гэжэ онсо тэм...партийна хүтэлбэриин ...түхэл маяг бүри hайн, ...болоо. Эхин органи..., коммунистнуудай ...шэлhэн байна. Эко...соёл культураяа саашаа ...зорилгоор КПСС-эй ..., ЦК-гай Пленумүүдэй ...шухала, холын ха...шууд конференцинүү...хандуулhан байгаа. ...хэ арга дүршэлөө, ...рин онол мэргэжэл ..., кадрнуудые шэ...үжүүлхэ хэрэг hай...сад шухала асуудал...конференцинүүд дээрэ ...болоо hэн. Тиихэ...иин райкомуудай ху...угдалнууд, тэдэнэй ...шадаагүй асуудал...адуул бодото баримтын ажаглалтануудые ...hанамжа дурадхал...юм.

...аймагай партий...делегадууд үгэ хэ...на хүдэлмэриин дүй ...дэнэгүй, бэе бэедээ ...бүгэдын шадабари ...партиин райком мүр...гэжэ шүүмжэлhэн ...эхи партийна эхин ...ябуулдаг ниитэ...хүмүүжүүлгын, үзэл ...иридэ бии байгаа ду...шэлэн харуулhан, ...алаа hайжаруулха ...партийна хүтэлбэриин ...даагүйhөө боложо ...аймагай колхоз, совхо...гол асуудалнууд ...лдүй байhаар гэжэ

...ээ хойшо гурбан ...делегадуудай шүүм...нуудые, боломжотой ...хүсэндэнь хүргэхын, ...тула партиин ...хэжэ, ямар хэмжээ ...конференци дээрэ хэ...ахы «ажаглалтануу...дадалнуудые бүлэг ...hалбаряарнь ..., тусхай хэмжээ ...араалаа. Хэн, ямар ...хэй түлөө харюу..., ямар болзор соо ...гэhэн зүйлнүүд ...лоогдонхой. Эдэнь ...бюрогой шиидхэ...hан юм. Тэдэ хэмжээ ...дүүргэгдэжэ бай...ком өөрынгөө алпа...дээрэ hаяхан хаража ...бюрогоор баталагдаhан ...удай хангалтагүй...байhаниинь эли...шэлэн томилхо, ху...асуудалда ёho...рүүлагдаагүй байhаар. ...эхин организацинууд ...болзор соонь үн...ийна даабаригүй ком...бии байhаар, жу...тэндэ үзэгдэhөөр .... Энээнhээ улам...жэлгэ хангалтагүй...байна, дутагдал олон. ...тобшолол хэхэ...хэhэн шүүмжэлэл...нуудые дүүргэлтэ ...мүнөө болотороо мүр...гүй болоно. Ажахы...ургаанда сэхэ ошо...дэриинь дүүргүүл...шиидхэхын орондо

үнөөхил хооhон яриндаагаа үргэлжэлhөөр, хуушан гуримаараа хүтэлбэрилhөөр. Делегадуудай элирхэйлhэн дутуу дунданиудые, партийна хүтэлбэридэхи алдуу эндүүнүүдые үндэhөөрнь усадхаха хэрэгые захагүй хөөрэлдөөн, зүблөөн, суглаанууд шиидхэхэ бэшэ, харин эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри гол hуури эзэлхэ байна бшуу.

Партиин райком бүхэн конференциин дүнгүүдые, илангаяа делегадуудай оруулhан дурадхалнууд болон шүүмжэлэлые наринаар шэнжэлэн үзэhэн, зохихо хэмжээнүүдые абаха зорилго табиhаниинь элитэ. Энэнь hайшаалтай. Гэбэшье партиин зарим райкомууд нимэрхүүгээр лэ зохёоhон, баталhан хэмжээ ябуулгануудаа бэелүүлхын тулада зохихо юумэ хэнэгүй. Жэшээнь, ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии гэжэ Хлагтын аймагай партийна конференциин делегадууд элирхэйлээ бэлэй. Үнгэрхэдөө коммунистнуудай зүгhөө партийна журам эбдэхэ, архидаха, hэбхи ябадал гаргаха ушарнууд олон үзэгдэнэ гэгдэhэн байгаа.

Теэд эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула юун хэгдэнэб? Балай бирагтай юумэн харагданагүй. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой партийна эрганизациие абаад үзэе. Эндэ партийна журам hула байhаар. Коммунистнуудынь архидана. Үнгэрхэдөө партбюрогой гэшүүн аал, заседанидаа hогтуугаар ерээд: «Ганса би бэшэб, үшөө олон коммунистнууднай архи уугаал лэ ябажа байгша» гэжэ hэнгэргүйгөөр шалиhан байна. Энэ мэтэhээ боложо эндэ политическэ hуралсаалдаа олон коммунистнууд ябанагүй, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэг хангалтагүй байдалтай.

Хориин аймагай партийна конференци дээрэ Хориин, Хүрбын леспромхозуудай хүдэлмэри нилээд шүүмжэлэгдэhэн. совхозуудай сабшалан, таряалангай ургаса дээшэлүүлхын тула хэмжээ абаха шухала болоhон тухай тодорхой дурадхалнууд оруулагдаhан байгаа. Теэд тэдэ леспромхозуудай хүдэлмэридэ мүнөө болотороо хубилалта болоогүй. Гээгдэжэ ябаhан предприятинууд гэжэ тоологдоhоор. Ниитын малые бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха гэбэл, түхэрээн жэл соо сабшалан дээрээ хүдэлхэ хэрэгтэй бшуу. Гэбэшье Хүрбын совхоз сабшалан hайжаруулха габшагай хоёр hарые эмхигүйгөөр эхилээд байна. Нилээд ехэ сабшалан мүнөө болотор эзэгүй зандаа. Сабшалан hайжаруулха хэрэгэй муугаар эрхилэгдэдэг тухай ганса конференци дээрэ үгэ гараа бэшэ. Ажахын партийна организацинуудай тоосоото суглаанууд дээрэ нилээд хурса шүүмжэлэл болоо hэн. Тэрэниие ажаглалта болон дурадхалнуудые хүсэндэнь хүргэхэ гэжэ оролдоогүй ябадал эндэ элиинэ бэшэ гү?

Партийна конференциин үндэр трибунаhаа делегадуудай үмэнэ үгэ хэлэхэ, дутуу дунданиудые элирхэйлэн шүүмжэлхэ. hанамжа дурадхалаа оруулха гээшэ харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг. Партиин райком, партком болон партийна эхин организаци бүхэн делегадуудай дурадхалнуудта, шүүмжэлэлдэ, ажаглалтануудта анхаралтайгаар хандаха, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые дары усадхаха, хараалhан хэмжээ ябуулгануудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ уялгатай.

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРhОО УРИД!

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ХОЛО АХИГДАА

Галуута-Нуурай шахтын нүүрhэ малтан абадаг Холбоолжоной горнягуудай коллективэй апрелиин түсэбөөр хүдэлжэ эхилhээр хоёр долоон хоног болобо. Түсэбhөө гадуур малтаhан нүүрhэнэйнь хэмжээн 3000 тоннодо ойртожо байна.

А. Д. Байминов начальниктай Южный гэжэ участогай коллектив хамагhаа түрүүлэн кварталайнгаа даалгабари дүүргэhэн байха юм. Г. К. Брылев, С. К. Шевченко гэгшэдэй хүтэлдэг экскаваторшигуудай экипаж бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, түсэбэй дүүргэлтые хурдадхаба.

Л. ЗАХАРЕНКО.

ҮЙЛЭДБЭРЕЭ ҮРГЭДХЭБЭ

Манай заводой коллектив энэ жэлдэ үйлэдбэриингөө технологи хубилгаба. Энээнhээ урда тракторнуудые, трактораи двигательнүүдые заhабарилдаг байгаабди. Шэнэ корпусой баригдажа, ашаглалгада үгтэхэтэй хамта үйлэдбэриин талмай нилээд үргэдхэгдөө, заводой хүсэн нэмэбэ.

Февралиин нэгэнhээ ГАЗ-51 автомашина, тэрэнэй двигательнүүд заhабарилагдана. Жэлдээ 600 автомашина, 650 двигатель заhабарилха түсэбтэйбди. Шэнэ цехэй хүдэлмэришэд түрүүшын hарын даабариие амжалтатайгаар дүүргэhэн юм. Гол түлэб республикын колхоз, совхозуудай автомашинанууд заhабарилагдана.

Трактор заhабарилдаг цехэй коллектив графигаа уридшалан дүүргэнэ. Нёдондо жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэhэн байгаа. Тус цехэй хүдэлмэришэд үнгэрhэн жэлэй дүй дүршэлые арьбадхан, байгша онойнгоо даабариие болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Социалис мүрысөөндэ мастернууд Веретенников, Панушков гэгшэдэй даадаг трактор заhабарилдаг участогай хүдэлмэришэд түрүүлнэ.

Заводой коллектив шэнэ цехэй ашаглагдажа эхилhэниие хараада абан, табан жэлэй туршада бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлжо байна. Урдань абаhан социалис уялгаяа шэнэдхэхэнь.

Табан жэлнүүдэй туршада предприятиимнай хүсэ шадал үргэдхэгдэхэ. Трактор, автомашинануудай хуушарhан детальнуудые заhабарилха, шэнэдхэхэ шэнэ цех баригдаха болоо. Тэрэ жэлдээ 1,5 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ шалалтай байха юм.

В. ПУХОВСКОЙ.
Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын механическа заводой главна инженер.

Загарай.

ЭРШЭТЭ АЖАЛАЙ ДҮН

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив ашаа тээхэ түрүүшын кварталай түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Арадай ажахын шухала хэрэгсэл болохо шулуу нүүрhэ, модо ашаалха даабари үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Тэдэнэр мартын hүүлшын табан үдэрэй туршада 2-дохи кварталай түсэбөөр ажаллажа захалаа. Түмэр замшад арадай ажахын элдэб ашаа тээхэ, буулгаха даабариие болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн байна.

Үбэлэй үеын бэрхэшээлтэй байдалда түрүүшын кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ. Станцинуудай, мүн отделениин бусад предприятинуудай коллективүүд табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсон, 2-дохи кварталда эршэмтэй шангаар ажаллаха гэжэ зоригжонхой.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ТЕГЕРАН ОШОХО ЗАМДАА

ЕРЕВАН, апрелиин 1. (ТАСС). Гүрэн түрын хэрэгээр Иран ошожо ябаhан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, тэрээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүд мүнөөдэр Ереванда ерэбэ.

Эдэнэрые Армениин Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. Е. Кочинян, республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. Х. Арутюнян, совет болон партийна хүтэлбэрилхы тушаалтад, олониитын түлөөлэгшэд аэродром дээрэ угтаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай пленум

ПРАГА, апрелиин 1. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

Пленумэй зүбшэн хэлсэхэ зүйл гэбэл: КПЧ-гэй ажал ябуулгын программын проект, мүнөө үеын политическэ байдал тухай асуудалнууд болоно.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчек мүнөө үеын оршон байдал тухай гол элидхэл хээ.

НЭГЭДЭЛ—МАНАЙ ХҮСЭН

УЛААН-БААТАР, апрелиин 1. (ТАСС). Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай шэнэ зүблөөе байгша оной hүүл багта зарлаха гэhэн Будапештдэхи консультативна уулзалгын шиидхэбэри хадаа дэлхэй дээрэхи коммунис хүдэлөөнэй зэргые саашадань улам бэхижүүлхэ тон шухала алхам болохо байна гэжэ Будапештдэхи коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай консультативна уулзалгада хабаадаhан МНРП-гэй делегациин толгойлогшо, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь Д. Моломжамц МНР-тэ байдаг совет журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө хэлээ.

Будапештдэхи уулзалгын үргэн ехэ демократиин түг доро, аха дүү партинуудай бүхы делегацинуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэрhыень бидэнэр, Монголой коммунистнууд, урма баяртайгаар тэмдэглэнэбди гэжэ Д. Моломжамц үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлаха тухай шухала асуудалые урагшатайгаар шиидхэhэн хэрэг консультативна уулзалгын гол дүн болоно гэжэ Д. Моломжамц онсолон тэмдэглэбэ. Шэнэ зүблөө зарлаха гэhэн шиидхэбэри коммунис парти бүхэнэй хүсэл эрмэлзэлдэ харюусана, аха дүү партинуудай нэгэдэлээ улам бэхижүүлхээр, коммунис хүдэлөөндэ ушарhан бэрхэшээлнүүдые дабан гарахаар эрид шиидэнги байhыень гэршэлнэ.

Империализмда эсэргүү, бүхы революционно хүсэнүүдые, нэн түрүүн коммунис хүдэлөөе нягтаруулха зорилготой марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури дээрэ үнгэргэгдэхэ уласхоорондын шэнэ зүблөөе зарлаха үүсхэл дэмжэдэг тухайгаа Монголой коммунистнууд нэгэнтэ бэшэ мэдүүлhэн байгаа гэжэ Д. Моломжамц тэмдэглэнэ.

СҮЛӨӨ ЗАБГҮЙ

Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод Дубжир Патархаев hаянай ехэл сүлөө забгүй. Юуб гэхэдэ, үдэр бүри дулааржа, гол горходой харьялан урдаха сагынь дүтэлжэ байна ха юм. Тиимэhээ саг дары нуга сабшалан дээрэхи жэжэ божо ажалаа хэжэ, хабарайнгаа уhалууриие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө оролдохонь гайхалтай бэшэ. Энээнэйнгээ хажуугаар луговод Дубжир Патархаев хадалан дээрээ hайрам тогтоожо, түрүүшынхеэ ундалуулжа байнхай. Мүнөө жэл Дубжир үбгэжээл даажа абаhан 140 гектар сабшалангайнгаа гектар бүриhөө дунда зэргээр 14—17 центнер hайн шанартай үбhэ ногоо хуряахаар хараална.

С. ДМИТРИЕВ.

МАРТ 15 САБШАЛАН, БЭЛШЭЭРИ hАЙЖАРУУЛХА ХОЁР hАРА МАЙ 15

ФОТОРЕПОРТАЖ

ГАЗАРАЙ ЭДЕЭН—ҮТЭГЖҮҮЛГЭ

САЙБАР ШАРА хагдаар халюурhан сабшалан дээгүүр дүрбэн «Беларусь» трактор hубарилдан ябана. Хойноо шагтагалhан багахан тэргэнүүд coohoонь саб сагаан дабhандал адли бутархай юумэн гоожожо, хагданай узуурта шэнгэнэ.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын нэгэдэхи отделениинхид сабшалан дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулна.

— Ингэжэ хабар эртэ, газарай хүрьhэнэй дээгүүрээ шиигтэй, нойтон байхада, минеральна үтэгжүүлгэ тараахада түргэн дэбтэжэ шэнгэнэ ха юм. Тингэдшье мүнөө үеын машина техникэ сүлөөтэй, үтэгжүүлгээ гаргахадамнай таатай байна,—гэжэ луговод Нима Хопоевич Ламажапов хэлэнэ.—Бүхы 110 га дээрээ энээнээ тараажа дүүргээд, газарайнь хүрьhэ тэгшэлжэ, хүбхэнтэйень борнойлоод, апрелиин тэнгhээ хойшо уhалхабди.

— Энээнhээ гектарай хэды шэнээн ургаса абадагбта?

— Гектарай 4 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, хоёр дахин hайн уhалаад байхадамнай, гектарай 21 центнер үбhэн гараа.

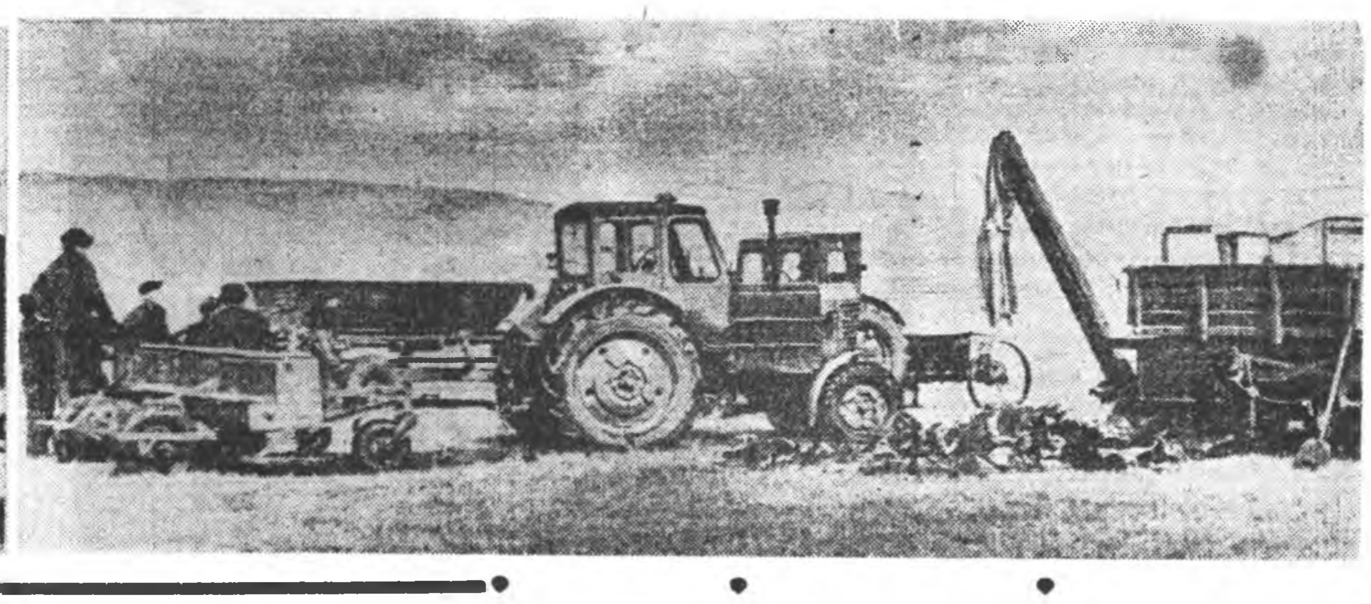
Мүнөө эдэнэр тэрэ сабшалан дээрээ гектарай хоёр центнер аммиагай селитрэ, нэгэ-нэгэ центнер суперфосфат, калийна дабhа тараажа байна.

— Байгша ондо га бүриhөө 23—24 центнер үбhэ заабол абахын түлөө тэмсэнэбди,—гэжэ луговод Н. Х. Ламажапов хэлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Сабшалангай эзэн—луговод Н. Ламажапов. 2. Минеральна үтэгжүүлгэ тараажа байhан механизаторнууд В. Генинов, П. Шунков, П. Ненастин. 3. Үтэгжүүлгэ сеялкэнүүдтэ ашагдана.

М. НАМЖИЛОВ.
Авторай фото.

...ОЛЫН ...ЭЭРИДЭ

...«Коммунизм» ... Жамьян Бар..., бурууннуудые ... голдо харуу...ан ажалдаа ехэ ... хүн зоной маг...хэй.

...жэл даажа аба... бурууннуудаа hай.... Колхозой тү...нүхэр Бар..., уулын үбэрэй ...hэлгэжэ, хагда ...уудаар хабарай ...малаа манана.

...соогоо ингэжэ ...дадаг хадаа жэл ...түйлана.

П. ЖУЖАЕВ.

Загарайн аймагай Онохойн совхозой түрүү
луговод Б. ДАМБАЕВАЙ хөөрөөнhөө

ЭЗЭН ЁhООР ХАНДАХАДА...

Сабшалан гээшэ адууhа мал үсхэбэрилдэг ажахынуудай гол баялиг болоно. Тиимэhээ жэлэй дүрбэн сагта хүдэлмэреэ жэншэдгүй хээд, эзэн ёhoop элдүүрилбэл, хүсэд хүрэхөөр үбhэ тэжээл хуряаха байhаниинь лабтай.

Бүри урдань гектар бүриhөө зуугаад бухалай абтадаг буусануудhаа мүнөө 8—10 центнер үбhэн хуряагдана. Теэд энээнэймнай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, зарим буусанууд шугы бургааhанда даруулжа, намаг налхи болоhон. Мүн үбгэ эсэгэнэрэймнай малтаhан hубаг ханаабууд эдэгэржэ, мүр сараагүй болошоо ха юм.

Совхозойнгоо дүрбэдэхи отделениин Сүндэлгэ гэжэ газарта 150 гектар сабшалан даажа абаhаар арбаад гаран жэл хүдэлжэ байнаб. Энэ үедэ нилээд дүй дүршэлтэй болоhон хадаа тэрээн тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ, өөрынгөө hанал бодол, ажаглалтануудаа тэмдэглэхэ хүсэлтэйб. Нэн түрүүн энэ сабшалан даажа абахадамни, нэгэшье мүртэй hубаг ханааб, хаалта боолтонууд гэжэ байгаагүй юм. Тэндэ ямар хүдэлмэриин хэгдэхэ байhыень элирхэйлжэ, совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта тусхай хэмжээнүүдые хараалаа бэлэйбди. Тингэжэ хойто жэлынь урданай hубаг ханаабуудай мүр сараагаар дахин ханаабууд татагдаа hэн. Энээнэй ашаар Сүндэлгын сабшалан хүсэдөөр уhалагдадаг болоо бэлэй.

Тэрэ сагта оньhон техникэшье хомор hэн. Тиимэhээ гартаа хүрзэ, лоом барижа, бар хүсөөрөө бүхы хүдэлмэреэ бүтээхэш. Арбаад жэлдэ үтэг шэбхын үнэр абаагүй газарта отара, гүүртэнүүдэй газаагуур обоологдоhон хэдэн жэлэй шэбхэ онгилжо, мори шаргаар шэрэжэ гаргагша hэмди. Гайтайл хүшэр ажал hэн даа. Мүн Уhата-Хүлэй ханаабай муудаhанhaa боложо, хабартаа хадын горходой уhан hабаhаа халижа, Сүндэлгын сабшалангай зарим хотогорто намаг сөөрэм болотороо аягалшагша бэлэй. Тэндэ ханааб малтажа, горхонойнь hаба үргэдхэжэ, намаг сөөрэмыень хатаагаа hэмди.

Хабартаа сабшалангаа уhалха гэхэдэмнай, Уhата-Хүлэймнай уhаниинь эртүүр барагдашадаг, газраа ёhотоор ундалуулжа үрдигдэхэгүй бэлэй. Тиимэhээ үбэлдөө булаг дээрэ тошо халяажа, жэл бүри 7000—9000 кубометр мүльhэ хүргэдэг болоо hэмди. Игаабари дулаан үдэрнүүдтэ гол горхон шэнгеэр hайрам урдажа захалдаг, тэрэниие сабшалан дээрээ тогтоожо абадаг байнабди. Харин хабарайнгаа уhалуури май hарэhaa эхилжэ, июниин 20 болотор гурба дахин уhалнабди. Эгээл энэ үедэ хоёр хүн хүдэлдэгбди.

Уhалхынгаа хажуугаар сабшалангаа hайса үтэгжүүлхын тула яhала оролдогдоно. Хуушан-Хүрбын hаалиин гүүртэнүүдэй газаагуур суглуулжа обоологдоhон аргал шэбхэ зөөжэ, нэгэ жэгдээр тараанабди. Ингэжэ үтэгжүүлэгдэhэн, уhалагдаhан сабшалангай гектар бүриhөө адагынь 18—20 центнер үбhэн абтана.

hайнаар үтэгжүүлэгдэhэн сабшалан хэдэн жэлэй туршада hайн ургаса үгэдэг. hүүлэй хоёр-гурбан жэлдэ элдэб шалтагаанhaa уламжалан, наг шэбхэ мууса гаргадаг болоhон юм. Гол түлэб hайнаар уhалhанай хүсөөр лэ үбhэн абтана гэхэдэ алдуу болохогүй. Мүнөө совхоздо оньhожоруулагдаhан ори ганса звено эмхидхэгдээд, нэгэдэхи отделенидэ наг шэбхэ зөөнэ. Хэрбээ иимэ звенонуудые отделени бүхэндэ эмхидхээ hаань, нуга сабшалан үтэгжүүлгэ оройтохогүй hэн гэжэ hананаб. Тиимэhээ сабшалангаа hайса үтэгжүүлхэ, хаhа сагтань уhалжа, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ тухай асуудалай мүнөө онсо шангаар табигдаад байхада, совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулха аабза гэжэ найдагдана.

Сабшалан үтэгжүүлхэ, уhалха хүдэлмэридэ үсөөн хүн табигдаhан мүртөө тэдэнэр бултадаа шахуу үбгэжөөлнүүд. Энээн дээрэhээ хэгдэхэ бүхы хүдэлмэринь жэгдэ hайнаар бүтээгдэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Дошо болдогтой сабшалан баhал ургаса доошолуулдаг, машинаар сабшахань тэндэ тон бэрхэтэй, гараар сабшажа урдань орохо гээшэ хэсүүхэн ааб даа. Тиимэhээ түрүүшын хэдэн жэлдэ 25 гектарай болдогуудые отолжо сэбэрлээ hэм. Теэд сэбэрлэгдэhэн газарhaa гурбадахи жэлээ урданайхиhaa хоёр дахин ехэ үбhэн хуряагдаа бэлэй. Үшөө тиихэдэ 40 гектарай шугы бургааhа сэбэрлэжэ, зелёнко таряа hэмди.

Зүгөөр дэгнүүл, шугы бургааhанhaa сэбэрлэхэдэ, техникын хүсэн ехэ хэрэгтэй байна. Хэрбээ иимэ хүдэлмэри жэл бүри хэжэ байбал, сабшалан hайжаржа, үбhэ ногоонойнь ургаса ехээр дээшэлхэ, мүн машинаар тэрэниие хуряаха арга олдохо байгаа бшуу.

Заримдаа үтэг шэбхынгээ дууhахада доро газар хүбхэжэдэг, тиигээд үбhэ ногоонойнь ургаса муудажа, үрмэдэhэн, hэбхи муу ногоон ургадаг. Тиимэhээ газарые борнойлоод, наг шэбхэ адхажа туршахадамнай hайн байшоо. Сабшалан hайжаруулха талаар луговодуудай иимэ хүдэлмэри хэхэдэнь тэдэниие дэмжэжэ, туhаламжа үзүүлдэг hаань бүришье урагшатай байхал.

Үнгэрhэн жэл хура бороогой ехээр ороогүй, ган гасууршье hаань, хабартаа уhалhанай ашаар урданайхиhaa бага бэшэ үбhэн хуряагдаа.

Тингэбэшье манай хүдэлмэридэ дутагдал олон дайралдана. Мүнөө дээрэ нилээд ехэ сабшалан эзэгүйдэнэ, түхэреэн жэлэй туршада хүдэлхэ хүнүүд тэндэ үсөөдэнэ. мүн энэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри, техникын хүсэн багаар хэрэглэгдэнэ. Манай совхоздо луговодуудай ажалай түлөөhэн хүсэд гуримшуулагдаагүй байhаар. Саашадаа луговодуудта анхарал табижа, түлэбэриин талаар урмашуулха саг ерээ.

Сабшалангай ургаса эрид hайжаруулхын тула луговодуудай саг үргэлжын звенонуудые эмхидхэжэ, машина техникээр, бусад зэр зэмсэгээр хангаха шухала. Уhалууриин бүхы системэнүүдые инженерно түхэлтэй болгожо, шэнэдхэн заhабарилха, тэрэнээ саг үргэлжэ бэлэн байлгаха.

Би мүнөө уhалууриингаа hубаг ханаабуудые сэбэрлэжэ, хаалта боолтонуудыень шэнэдхэн заhажа байнаб. Суг хүдэлдэг нүхэрни hайрам тогтоожо, газараа ундалуулжа захалаа.

Байгша ондо даhан сабшалангайнгаа гектар бүриhөө дунда зэргээр 19—21 центнер үбhэ абахаар хараалнабди. Энэ жэл hанаhандаа хүрэхэ байhандаа этигэнэб.

Дутуу дунда юумэнүүд бии, хэхэ хүдэлмэришье барагдашагүй. Зүгөөр энэ жэл малаа үбhэ тэжээлээр хүсэд хангаха талаар хараалhан юумэеэ хүсэндэнь хүргэхэ гэжэ хүн бүхэн оролдог лэ гэжэ хүсэнэб.

Вл. ЖИГЖИТОВ
бэшэжэ абаба.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ҺУРАЛСАЛ ТУХАЙ ЗҮБШЭБЭ

Хандагайн леспромхозой партком (секретаринь нүхэр Молодцов) предприятиингаа коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй политическэ һуралсал тушаа анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Тэрэнэй ябасые шалгадаг заншалтай. Иимэ шалгалта хэһэн хойноо Хандагайн модо бэлэдхэлэй пунктын дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үндэһэн сурталшудалха һургуулиин хүдэлмэрие парткомой заседаниин үзэмжэдэ табиһан байна. Нэгэдэхи жэлдээ хүдэлжэ байгаа энэ һургуулиин пропагандист В. И. Рубанов хэшээлээ һайнаар, эмхитэйгээр үнгэргэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Гэхэтэй хамта зарим коммунистнуудай һуралсалда хайша хэрэгээр хандадаг, ёһоор ябадаггүй байһан ушар элирхэйлэгдэбэ. Эдэ хүнүүд тушаа хэмжээ абахыень партийна эхин организациин секретарь нүхэр Деминдо һануулга хэгдэбэ.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ—АГИТАТОР

Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн пунктын ажалшад М. Б. Бардуевые захаһаа танидаг юм. Энэ нүхэр мастерска участогые толгойлдог, үйлэдбэреэ шадамараар эмхидхэдэг хүн. Гадна эгээл эдэбхитэй, бэрхэ агитатор шуу. Нүхэр Бардуев ябаһан лэ газартаа хүдэлмэришэдтэй хани халуунаар хөөрэлдэжэ, һүүлшын һонинуудые дуулгажа ябадаг, «Сахилгаан» болон «Дайшалхы хуудаһа» саг дарыдань гаргаадхидаг заншалтай.

Хүдэлмэришэдэй дунда ябуулһан хүмүүжүүлхы удхатай ойлгууламжын хүдэлмэринь һайн үрэ харуулдаг. Мүнөө нүхэр Бардуевай ударидадаг участогай коллектив леспромхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Эндэхид табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр хүдэлнэ. Энэ мастерска участок февраль һарын дүнгөөр эрхичүүдэй нэгэндэ тоологдожо, «Забайкаллес» комбинадай, модо бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой зүгһөө гурбадахи шатын шагналда хүртэһэн байна.

ШЭНЭЛЭГДЭҺЭН ТҮСЭБ

Нёдондо Хүрбын леспромхоз модо отолхо, шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй юм. Иимэ ехэ гээгдэл предприятиин коммунистнуудай һанаа сэдьхэл зобооһон, саашадаа яажа энэ гээгдэлһээ гаралтайб гэһэн бодол түрүүлһэн байна. Һая үнгэрһэн партийна хамтын суглаан дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Энэ суглаан дээрэ дутуу дунданuудаа элирхэйлхэ зуураа, байгша ондо бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлбо. 2664 мянган түхэригэй товарна продукци жэлэй туршада бүтээхэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 1500 кубометр барилгын модо гүрэндөө үгэхэ гэһэн социалис уялга баталан абаба. Шэнэ хэмжээ ябуулганууд баталагдаа.

Г. ХАГОЕВ.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Яруунын совхозой главна агроном Александр Булхаров агротехническэ һуралсалай хэшээл үнгэргэдэг болоһоор үнинэй. Энэ хэшээлдэнь совхозой механизаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түрүү дүй дүршэлнүүдые шудалжа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ.

— Агротехническэ түрүү эргануудые шудалхадамнай иимэ хэшээлнүүд манда нилээдгүй туһа хүргэнэ,— гээд үнинэй механизатор В. Ещенко хөөрэнэ.

Тиигэншьегүй яахаб. Мүнөө жэлэйнгээ хабарай тарилгые богони саг соо һайн шанартайгаар үнгэргэхэдэнь энэнь нүлөө ехэтэй байха ха юм.

А. БАБУШКИН.

Экономико шудалха клуб № 9

ХҮДЭЛМЭРИИН САГ БА КОЛХОЗУУДАЙ ЭКОНОМ...

„Хүнэй зориг ба ажал гайхамшагта юумэ бүтээхэ".

(Н. А. Некрасов, 1870 он.)

Үнэхөөрөө хүнэй гараар лэ эдеэ хоол, хубсаһа хунар, гэр байра, зэр зэмсэг, эрдэм соёл—хүндэ хэрэгтэй, хүниие гоёон шэмэглэхэ бүхы юумэн бүтээгдэнэ бшуу. Дэлхэй дээрэ бии болоһон бүхы зүйлнүүд хүнэйл гараар мүндэлөө.

Тиимэһээ ажал гээшэ хүн түрэлтэнэй ажамидарха түрүүшын лэ эрилтэ ха юм. Зүгөөр мүнөө дээрэ ажал хадаа хүн бүхэнэй тиимэ гол шухала хэрэгынь боложо шадаагүй байһаар. Хүнүүд ажалда адли бэшээр хандана. Зарим хүнүүдэй бүхы хүсөөрөө хүдэлжэ байхада, нүгөөдүүлынь һали-були ажалладаг.

Энэ ушарта хүнүүдэй хэды шэнээн ажал хэһэниинь, хэды продукт хэрэглэһые нарииваар хинан шалгаха хэрэгтэй болоно. Ниитын үйлэдбэридэ оруулһан ажалайнь зэргээр хүнүүдтэ түлбэри, продукт хүртэнэ ха юм. Энээнгүйгөөр социализм зохидоор хүгжэхэ аргагүй. Тиимэл хадань, общественын зүгһөө иимэ хиналта табигдана гээшэ.

«Ажалай хэмжээн тэрэнэй хэды шэнээн үргэлжэлһэнөөр, хүдэлмэриин сагаар тодорхойлогдодог, тиин хүдэлмэриин саг тэрэ соогоо хэм хэмжүүртэй: час, үдэр гэхэ мэтээр тоологдодог»,— гэжэ К. Маркс «Капиталайнгаа» 1-дэхи том соо заан.

Гүрэнэй, кооперативна болон ниитын предприятинуудта, эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй саг часаар, жэлэйхинь — ажалай үдэрөөр, часаар гаргагдадаг. Колхозуудта энэнь ажалай үдэрөөр тоологдоно.

Хүдэлмэриин саг гээшэ ажалай хэмжээе тодорхойлдог хадаа колхозуудай экономико хүгжөөхэдэ айхабтар ехэ удха шанартай. Жэшээнь, 1966 ондо Буряадай АССР-эй колхозуудта хүдэлмэриин нэгэ үдэртэ бүхыдөө 319 мянган түхэригэй, хүдэлмэриин нэгэ минутада —760 түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм. Энээн дээрэһээ бодоходо, хүдэлмэриин багахашье саг алдабал, колхоздо, колхознигуудта ямар ехэ хохидолтой байна гээшэб.

Хамтын ажахыһаа ажалайнгаа түлөөһэндэ абаһан мүнгэ, продуктнуудынь колхозой бүлэ бүхэнэй гол олзонь болоно. Хэрбээ жэлэй туршада хамтын ажалда ехээр хүдэлһэн байбал, ажалайнгаа түлөөһэндэ ехэ мүнгэ абана. Тиихэдээ хүнүүд хүдэлөө боложо үдэр, час үнгэргэхэ бэшэ, харин ашаг үрэ ехэтэйгээр, бүтээсэтэйгөөр ажаллаха ушартай. Хүдэлмэриин саг юушье бүтээнгүйгөөр үнгэргэхэдэ, экономическа ехэ хохидолтой байһаниинь элитэ.

Тиигэбэшье мүнөө дээрээ манай республикын колхозуудта хүдэлмэриин саг миин алдаха баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Нэн түрүүн ажал хэжэ шадаха олохон колхозинигууд бүхэли жэлэй туршада хамтын үйлэдбэридэ хабааданагүй. Һүүлэй табан жэл соо колхозуудта ажал хэдэггүй хүнүүдэй тоо жэлдээ 3700-да хүрэнэ. Гансахан эдэнэрэй ажаллаагүй байһанһаа жэл бүри аяар 980 мянга гаран ажалай үдэр алдагдана гээшэ.

Ажал хэдэггүй эдэ хүнүүдэй 90 процентынь эхэнэрнүүд болоно. Хүдэлмэриин энэ ехэ хүсые хэрэглэхын тула хүүгэдэй ясли, саад олоор эмхидхэхэ эрилтэ табигдана. Теэд мүнөө үедэ 667 тариан ажалай, мал ажалай бригадатай, фермэтэй 71 колхоздо оройдоо 104 ясли, саад бии байха юм. Зүгөөр эдэнэй миин нэгэниинь лэ түхэреэн жэл хүдэлдэг. Хүүгэдэй ясли, саадууд хүдэлмэриин халуун хаһада нээгдэжэ, эндэ ябахаар үхибүүдэй 13.5—14.4 процентыень абадаг байна.

Саашадаа мүн хамтын эдеэ хоолой, эд хэрэглэлэй газарые колхозуудта олошоруулха саг ерээ. Мүнөө үедэ манай колхозуудта 300 хүниие эдеэлүүлхэ 15 столово, 9,5 тонно хилээмэ бариха хүсэтэй 74 пекарни бии. Тиин хубсаһа, гутал хадхаха, оёхо нэгэншье газар байхагүй.

Энэл шалтагаан дээрэһээ эхэнэрнүүдые гэрэй ажалһаа сүлөөлжэ, хамтын ажалда хабаадуулха арга олгогдоногүй бшуу. Теэд экономическа шанга шадалтай болоһон мүнөөнэй колхозуудта иимэ байдалые тэсэжэ байдагынь гэмшэлтэй. Экономическашье талаһаань абаад үзэхэдэ, хүнүүдэй хэрэглэмжые хангадаг предприятинуудые бии болгоходо, аша үрэнь дары харагдаха, ажал хэдэггүй олон хүнүүдые ниитын үйлэдбэридэ хабаадуулжа, жэлэй туршада хэдэн миллион түхэригэй продукци нэмэжэ абаха арга олгохо бшуу.

Колхознигуудай ажалай эдэбхи үүсхэлдэ тэдэнэй хубиин ажахы нүлөөлдэг. 1965 ондо колхознигууд бууса шадараа 13,3 мянган гектар газартай, 53,6 мянган үхэртэй, 56,3 мянган хони, ямаатай, 29,3 мянган гахайтай байһан. Гэр тойроной ажалынь бүхыдөө гараар хэгдэдэг хадаа колхознигуудай хамтын ажалда хабаадаха нилээд ехэ сагынь һамшаана.

Хүдэлмэриин хүсые хүсэдөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын тула хойшодоо колхознигуудые бүтээсэ багатай гэрэй ажалһаа сүлөөлжэ, тэдэниие олоор ниитын үйлэдбэридэ хабаадуулдаг болохоор хараалагдана. **«Колхозуудай хамтын ажахы хүгжэлтынгөө нэгэ шатада колхознигуудайнгаа бүхы хэрэглэмжые хангаха арга шадалтай болохо. Тэрэнэй ашаар байн байтараа хубиинь ажахы экономическашье талаһаа хэрэгээ болихо»,** — гэжэ КПСС-эй Программа дотор хэлэгдэнхэй.

Хойшодоо КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй, партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэжэ, хүдөө ажахымнай хурданаар хүгжэжэ, колхозууд хамтынгаа ажахыһаа колхозойнгоо бүлэ бүхэнэй эрилтые хүсэдөөр хангаха аргатай болохо байһаниинь элитэ. Тиихэдээ колхознигууд өөһэдөө һайн дураараа үмсынгөө ажалһаа арсажа, хүсэ шадалаа хамтын ажалда бүрин зорюулха байһаниинь лабтай.

Нүгөө талаараа, хамтын ажалда һара, жэл соо хүдэлхэ ёһотой сагаа хүсэлдүүлээгүйһөө боложо хүдэлмэриин нилээд ехэ саг алдагдана. **Хүдэлмэриин наһанай колхозник бүхэн һарада 26 үдэр, жэлдэ—265 үдэр ажаллаха зэргэтэй. Эндэ амаралтын болон һайндэрнүүд, мүн хүнүүдэй хүндэтэ шалтагаанаар һаатамаар сагынь гаргагданхай.**

Теэд бодото дээрээ республикын колхозуудта 1966 ондо ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэн дунда зэргээр һарада 21 үдэр, жэлдэ—208 үдэр ажаллаһан байна. Тиимэ болохолоороо колхозник бүхэн жэлдэ 157 үдэр колхозой ажалда хабаадаагүй байшоо. Зарим колхозуудта энэнь бүри олон болоно. Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхоздо—252 үдэр, Захааминай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо—245, Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо — 198. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхоздо—189, Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоздо—143, Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо—134 үдэр болоно.

Колхознигуудай хамтын ажалда иимэ багаар хабаададагые хэхэ ажалгүй байһанаар тайлбарилхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, нэгэ адли байдалтай, нэгэ аймагай аад лэ нүгөөдэ зарим ажахынуудта колхознигуудынь жэлдээ нилээд олон үдэр үлүү хүдэлдэг байна ха юм. Жэшээнь, 1966 ондо Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн бүхэн 312 үдэр, Загарайн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид — 303, Захааминай «Байкал» колхозойхид—285, Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн бүхэн — 263 үдэр, Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхозойхид 260 үдэр жэлдээ дунда зэргээр ажаллажа гараһан байна.

Колхозуудта эгээн олон хүнэй ажалладаг һара — август болоно. Энэ үедэ үбһэ бэлэдхэжэ үргэлжэлһөөр байхада, орооһо тарая хураалга захална бшуу. Иимэ шахардуу сагташье республикын 71 колхозой миил 15 ажахыдань һара соо ажаллаха сагынь дүүрэнээр хэрэглэгдэһэн. Зүгөөр энэ ажал ехэтэй һарада Бэшүүрэй «Победа» колхоздо колхозник бүхэнинь 13.5 үдэр, тэндэхи XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо—16.1. Зэдын «Коммунизм» колхоздо—16.5, гэндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо —15.3. Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо—16.5, «Улаан Оронго» артельдэ — 16 үдэр хүдэлһэн байшоо.

Иигэжэ һара бүхэндэ, жэл соо хүнүүдэй дутуу ажаллаһанай эсэстэ республикын колхозуудта 1966 ондо хүдэлмэриин аяар 2.2 миллион үдэр алдагдаа гээшэ. Хэрбээ энэ ехэ хүдэлмэриин саг зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, 1966 ондо абтаһан продукциһаа үшөө 25 процент ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ һэн. Энээнэйнь түлөө колхознигуудта аяар 7,5 миллион түхэриг мүнгэ ажалай түлөөһэндэ үгтэхэ һэн. Теэд тэрэ хүдэлмэриин хэгдээгүй үлэһэн дээрэһээ колхозой бүлэ бүхэн дунда зэргээр аяар 286 түхэриг олзоёо алдаа ха юм.

Хүдэлмэриин хүсэнэй хэр зэргээр хэрэглэгдэжэ байһаниинь гансахан колхознигуудай жэлдээ хэды үдэр хүдэлһэнөөр тодорхойлогдодог бэшэ, мүн үдэртөө хэдэн час ажаллаһанаарнь сэгнэгдэдэг. Гэхэд колхознигуудай хэһэн ажалай часаар тоологдодоггүй хада хүдэлмэриин хүсэн хэр зэргээр хэрэглэгдэнэб гэжэ шэнжэлхэдэ һаад хүргэнэ.

Зарим нэгэн ажахыда хүдэлжэ байһан хүнүүдые час барьяад ажаглахада, зарим үедэ удаан ажаллана, заримдаа багахан саг соо хүдэлнэ. Энэнь жэлэй ямар сагта, ямар хүдэлмэри хэһэнһээ болоно. Үбэлдөө малшадай хүдэлмэриин үдэр ута, зундаа тарияашад удаан хүдэлнэ. Илангаяа малшад: гахайшад, хонишод, мал адуулагшад, тугалшад үдэртөө олон час ажаллана. Һаалишадай хүдэлһэн сагынь тэдээндэ хүрэнэгүй. Тариан ажалда ябадаг хүнүүдэй ажалайнь үдэр малшадайхиһаа нилээд богони.

Мал адуулагшад, гахайшад үдэртөө хүдэлхэ ёһотой сагһаа 1,5—2 дахин, хонишод — 11,4 процент, тугалшад — 6.4 процент үлүү хүдэлнэ. Энэмнай гол түлэб фермын ажал ехэтэй хүдэлмэриин оньһожоруулагдаагүйһөө болоно гээшэ. Жэшээнь, һаалишан... гай 70 процентые... лос малтажа абаха... хэ, малда үгэхэ, ба... аргал шэбхэ гаргаха... Тугалшад имэрхүү... мэриингөө сагай 30... хайшад тэжээл бүй... байра сэбэрлэхэ хү... дэлмэриингөө сагай... хаяна гэхэ мэтэ.

Имэрхүү ажал ех... рие оньһожоруула... дай хүдэлмэриин... предприятинуудта... дэ хүргэжэ болохо...

Хүдөө ажахын ү... һожоруулха, тэндэ на... нологи баримталдаг... үе сагай научно-техн... тануудые нэбтэрүүл... лай бүтээсэ дээшэлү... ажалай түлөөһэ ех... үндэһэниинь болоно... ажалай түлөөһэ ехэ... хо бүреэ хамтын аж... гаар, урагшатайгаар... юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ... республикын колхо... билалтанууд үзэгд... тээсэ дээшэлүүлһэн... ондо колхозуудта 47... онойхиһоо ехэ пр... һан, колхознигудай... һэн 61 процентээр д... Тиигээ ажалай нэг... һэн 1962 онойхиһоо... ехэ болоо гэхэ гү... гуудта 8.6 миллион т... лөөһэн үгтөө. Энэ... гуудай хубиин жас... мэлтэ болоо гээшэ...

Хүдэлмэриин саг б... удхатай байдаг. Мү... дэй ажаллаха, хүнү... рэглэхэ тухай хэлэг... дэлмэриин саг арь... гол һуури ээлдэ...

Хоёрдохи талань... да тээнь хэгдэһэн хү... харалсаха хэрэгтэй... колхозуудай үйлэдб... эрьесын фондынуудые... лаха асуудал шэнэ... тушаа урид гараһа... соо хэлэгдэһэн бай...

Ф...

СССР-эй Науканууд... Сибириин отделени... филиалай научна хү...

Туркменскэ ССР. Эрхим шанартай нефть үйлэдбэрилхэ түхеэрэлгэнүүд Красноводскын нефть буйлуулдаг заводто тодхогдожо дүүрэбэ. Тиигэһэнэй ашаар автомобильда хэрэглэгдэхэ бензин ехээр гаргагдахань. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): шэнэ түхеэрэлгын ахалагша оператор В. Ф. Горячев, оператор Л. И. Хансиверова, дежурна В. И. Засухин. ТАСС-ай фото.

УРААЛАЙ ЗАВОДОЙ ТҮҮХЭҺЭЭ

Нэрэ зэргэ—Эстлянска губерниин тарияашан.
Наһан — хоритой.
Шажан мүргэл — лютеран.
Хэдэг ажал—электромонтер.
Хэнэй, хэзээ гаргаһан шиидхэбэреэр гү, али тогтоолоор хаалтада һуунаб?
Челябинска мүрдэлгын онсо эрхэтэ комиссар.
Ямар гэм хэһэнэй түлөө?
Большевизм.

(*А. К. БОГЕНСЫН* түрмын биледһээ).

Энэ документые Александр Карлович Богенс намда харуулаа. Үндэр бэетэй, үргэн мүртэй, задарюун хүн. Жаран долоотой гэхээр бэшэ. Челябинск Эрхүү хоёрой түрмэ энэ большевигэй зоригые хухалжа шадаагүй.

Ангажа хуушарһан биледыень дахин дахин харабаб. Хэһэн гэмынь — большевизм... Тон тодоор бэшээтэй байба: хэрбээ ажалша зоной үнэхөөр һайн байхын түлөө тэмсээ хадаа—гэмтэй хүн гээшэн!

Александр 1915 ондо, Челябинскдахи тэрэ үеын томохон предприятида — Бельгиин акционерна хамжаанай «Столль и К°» гэжэ заводто ерэхэһээ хойшо һаруул ажабайдалай түлөө тэмсэхэ гэжэ шэбшэжэ захалһан юм. Хоёрхон жэлэй үнгэрөөд байхада, коммунист болоо. Тиихэдэ тус заводой хүдэлмэришэдэй хахадынь шахуу — 129 хүн партиин гэшүүд байһан. Тэдэнэрые гэмтэн гэжэ соносхоод, түрмэдэ хааһан байгаа. Челябинска хүдэлмэришэн, солдат депутадуудай Соведые эмхидхэгшэдэй нэгэн, Валерий Блюхерэй толгойлдог байһан Сэрэгэй-революционно комитедэй гэшүүн, 1903 онһоо РСДРП-гэй гэшүүн Дмитрий Колющенко гэжэ большевигые хасагууд һэлмээр сабшажа алаһан юм. Тиин хорёод оной үеэр «Столль и К°» гэжэ завод Колющенкын нэрээр нэрлэгдэһэн байна.

Энэ хатуу зоригто большевигые Александр Карлович мартаагүй. Богенс бусадтал адляар зэд садай түлөө сүүдхын 10—12 час ажалладаг һэн гэдэг. Хүдэлмэриһөө хүули бусаар гаргадагынь, захагүй штраф ашадагынь һанаанһаа гарадаггүй. Хуули буса ябадалда харюу болгон, хүдэлмэришэд стачка хэдэг байба.

Өөрөө Александр Богенсшье ажамидаралай, тэмсэлэй һургуули гараһан юм. Тэрэнэй намтар— энэ зуун жэлэй үеын түүхэ болоно. Хүдэлмэришэн, революционер, колчагайхидай мүрдэлгэ хэһээлтэһээ гайхалтайгаар мултарһан, профсоюзна хүдэлмэрилэгшэ ябаһан, һүүлээрнь промышленна академидэ һураһан, металлургическа ехэ заводой хүтэлбэрилэгшэ болоһон... Профсоюзуудай 4-дэхи съезд дээрэ Ленинэй үгэ хэлэхые шагнаа, Дзержинскитэй уулзаа.

Клющенкын нэрэмжэтэ Челябинска заводто мүнөө 670 коммунист бии. Эдэнь—хүдэлмэришэд, инженернүүд, алба хаагшад. Эдэнэрэй үүсхэл оролдолгонь, хүнүүдые эмхидхэхэ шадабаринь предприятиин ехэ амжалта түйлаха арга олгоо—тус завод Ленинэй орденоор шагнагданхай. Түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орон доторoo түрүүшээр оронхой.

Заводто хадагалаатай байдаг документнүүд энэ зуун жэлэй эхинһээ абаад, мүнөө саг хүрэтэрхи тэмсэлэй ба ажалай элдэб шатануудые дабажа гараһыень харуулна.

«Столль и К° заводто кузницын 19 хяһа, харуулдадаг 2 станок, слесарна 45 хазуур, 2 пресс бии байһан юм. Гурбан зуун нэгэ лемехтэй морин плугуудые һара соо дархалдаг һэн.
(Архивай материал).

Үйлэдбэриин мүнөө үеын байдал харуулһан тоо, баримтануудые хэлэжэ үгыт гэжэ Клющенкын нэрэмжэтэ заводой директорые гуйбаб. Николай Богданов ойлгожо ядаһан хэбэр үзүүлээд, иигэжэ хэлэбэ:

— Тэргэ замбуулинай онгосо хоёрой ябасые зэргэсүүлжэ хараһанай хэрэг бии аал? Тиигэбэ ябашье нэгэ тоо нэрлэе даа: 1913 онойхитой сасуулбал, үйлэдбэриин хэмжээн табан зуу дахин шахуу нэмэнхэй. Теэд энэньшье гол зүйл бэшэ. Тус завод 1925 ондо жэлэй 10 мянган мориной плуг гаргадаг һэн. Тиихэдэ харгын машина тухай бидэнэй һанаандашье ородоггүй байгаа, харин мүнөө тэрэниие угаа олоор гарганабди.

— Манай орондо үйлэдбэрилэгдэдэг харгын машинануудай 30 процент шахууень бидэ бүтээнэбди,—гээд директор хэлэбэ.—Барилга бүхэн дээрэ иимэ машинануудай бии байдагынь гайхалгүй.

Асуанска хаалтын түрүүшын ээлжээнэй барилга дээрэ хүдэлдэг бульдозернуудай миил 15 процентынь американ, баруун оронуудай фирмэнүүдтэ бүтээгдэнхэй. Бусад бульдозернуудынь—манай, совет, челябинска байгаа. Эдэ машинанууд уласхоорондын 49 выставкэ; яармаг дээрэ табигдажа харуулагдаа.

1966 оной январьда Клющенкын нэрэмжэтэ завод ороной түрүүшын бусад дүшэн гурбан предприятитай хамта экономическа шэнэ гуримда орожо эхи табяа бэлэй. 1966 ондо энэ предприяти түсэбһөө гадуур таба миллион түхэригэй продукци үгэһэн, олзонь 2,3 дахин ехэ болоһон, материальна урмашуулгын фондынь айхабтар ехэ — 575 мянган түхэриг болоһон байгаа.

«Шудхалаагай цехтэ хоёр һурагшад байгаабди. Хэхэ юумэмнай гэхэдэ—бутылкатай нашатырна спирт барижа ябаад, хүдэлмэришэдтэ үндүүлэгшэ һэмди. Хүнүүд угаартаад, мэдээ алдажа унагша бэлэй...»

«...Арбан гурбан ондо тиигэдэг байһамнай һанагдана. Мориной тоног оёдог нэгэ хүн машинын хүдэлөөн дунда заһаха гэжэ байтараа, трансмиссионно валда татуулжа ухэһэн юм. «Аюул болоһон шалтагаан—гэмтэгшын хубсаһан муу байгаа» гэжэ фабрична инспектор протокол соогоо бэшээ бэлэй».

Заводой цехүүд соогуур ябааб. Гуримынь шанга: хүдэлмэрилдэг газараа халаанай... лээгүй һаа — б... шье ажаллаа һаа... гүй үлэжэшье бо...

«Политическ... М. А. Лоськов... байхаар сүлэгд... хахад соо хоро... хүдэлмэрилхэ б... лоод, туһалам... га бариба. Т... һэн. Гэр бү... мүнгэгүй, бай... түлэхэ юумые... тэдхэхын тула... гэнэй туһалам... хогдобо гэжэ... тябриин 8-да... тамент мэдээ...
(Оренбургын...

Ажалай, салин... гай начальник... иигэжэ хөөрэнэ:

— Мүнөө 650... соо дунда жэшээ... хэригэй нэмэлтэ... га салин абадаг... шэнэй олзо доход... түхэригөөр ехэ... мянган хүнэй ажа... баад хоногоор нэ...

Һүүлэй хоёр ж... хүдэлмэришэдтэ... гөөр санаториин... тёвко, амаралтын... путёвко үгтэнхэй... лябинск шадар... той, Ялтада сана... ригдажа байна.

Революциин үе... хүдэлмэришэдэй... дэг дансыень х... дээрэ дурдааша... дые һанабаб. И... дань ажалда... үгээ үгэһэн юм... һэншье өөрын... өөрын». Хамаг... иимэл гуримаар... байгаа.

Нэгэ бишыхан... хүниие оруулаа... поол дээрэ үнта... бэри угаа хүшэр... гэжэ пенсионер... дурдана.

Мүнөө энэ зав... төө 45 мянган... гэр байра барь... абабал, байрын... түхэриг болоно... квартиратай үн... дажа байна.

...

Эдэ баримта... урдань ба мүнө... гүрэн хоёрой... саанай ямараар... жэһые харуулха... гааб. Мүнөө са... реформын бэелү... ямар болооб гэх... лэй коллектив... Совет гүрэнэй ү... дань туһална, т... хүдэлмэришэдтэ... машуулга болон... руулагдана.

Ураалай зав... зуун жэлэй түү...

Николай ...

ТҮРҮҮ ТУГАЛШАНАЙДА

Евдокия Георгиевна Дамцилова Хяагтын аймагай «Дружба» колхоздо тугалшанаар ажаллана. Даажа абаһан 39 тугалайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые февральда суудхэ соо дунда зэргээр 1250 граммаар нэмээлгээ. Зураг дээрэ: Е. Г. Дампилова тугалнуудаа эдеэлүүлжэ байна.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

...ШУБУУДАЙ ОРОН" ...НДЭЛ ДАА...

...ураниие уруудан са... тооһо татаһан тү... үе бэлэй. Бага-куна... 1967 ониие хү...таатайгаар үдэшэхэ, ... шэнэ илалтануудые ...968 ониие угтаха гэжэ ...байбад. Хүн бүхэнэй ...ингэо дүн гаргажа, ... юу хэхэ, юу бүтээхэ ...бшэһэн саг бэлэй. ... колхозой түрүү...тор Владимирович См...нет руу хэдэн хүн оро... ...ндэ һайнаа хэлсэһэ... тэдэнэр «ехэл һо...тиха хэлэбэд:

...тор Владимирович, би... башэжэ үгыт.

... Смолин гайхаһандаа, ...шурые нэгэ нэгээр ...ба һэн. Урдахи стол ...атай байһан гуурһан... һарбайха зуураа асуу...

...манадии, яабат? Хо... ...түрэн тахяатай аал, ... бэдэржэ ябахат.

...тор Владимирович, та... үндэгэлнэгүй ха юм. ...тахянууд үндэгэлжэл ...жалые угталгада үн... хэсүүл гээшэ.

...ушаха түсэбэй һай... байһые мэдэхэ түрүү... ...дэй гүйлтые дүүргэ... ...нигэжэ хэлээ һэн

...н тахянуудай үндэгэ...һон һуухада, колхо...дууд үдэр бүри үн...ха. Жэгтэй. Плюс... шалгарна даа...

...ылей тосхонһоо хэ... газарта, харьялан ...дуулим эрье дээрэ ...ын гэрнүүд ербыл...г. Дүтэлэн ерэхэдэ, ... нетухуудай хуу... ...эб сагаан тахяану...деон, тахяашан эхэ... ...гы уринаар ооглоон ...тарха, ямаршьеб ехэ ...дуулдадаг. Одоошье ...н гээшэмнай энэ юм ...ахигүй һанаад орхи... ...е эндэмнай үсөөхэн ...түй: гурба мянга га... ...дай үдэр бүри га... тэрэ багай тала дай... болошодог.

...най фермые Илья Ва...юснин даадаг юм. Тэ...агшад — А. Г. Эпо... ...лиеева хоёр. Гурба...алладаг энэ фермэ ...үрэй аймагаархин ...болонхой.

...968 ониие угталгын ...улаан дээрэ колхо...дэ шан барюулха ...ильевич Плюснинай ...һань, зал соо альга ...ьешоо һэн. Юуб гэ... шубуушанаар ажал... лажа эхилһэн Плюснин ямар ехэ амжалта туйлаа гээшэб! Һанаад үзэгты, шубуунай энээхэн лэ фермэһээ 7.721 түхэригэй ашаг олзо ороо. Үндэгэ худалдалгаһаа — 3.076 түхэриг, мяха тушааһанай ашаар 4.685 түхэриг олдоо.

...Шубуудай хуугайлалдаан замханагүй. Илья Васильевич тахлагай байра соогуур аалихан гэшхэлнэ. Эдюур соогуур адхагдаһан бутархай ороо һо тонгойжо байгаад шагаана. Үдэшын тэжээл үгэлгэн дүтэлжэ байна. Шамдаха хэрэгтэй.

Һаял һэн даа: саг гээшэмнай харайхадаа лаһан түргэн бэ! Үни болоогүй шэнги. Эсэгэнь мүн лэ тахяа харадаг бэлэй. Эсэгынь һүүлээр эгэшэнь шубуудай фермэһээ һалахаяа болёо һэн. Харин Илья Васильевич Плюснин тахяануудай эзэн болоһоор гурбан жэл мүнөө боложо байна.

Шубуушад хүхюутэй. Хүхюутэй байгаагүйдөө арганьгүй. Юуб гэхэдэ, ажал хүдэлмэринь урагшатай. Тэдэнэй дуун хонгёо. Хөөрэлдэбэбди.

И. В. Плюснин: Гурба мянган тахяае гурбан хүнэй хараха гээшэ тиимэшье амаршаг бэшэл байна. Тиигээдшье дүй дүршэлөөр баямди гэжэ һайрхаха юумэмнай үгы. Һаяын шубуушадбди. Түсэбөө хэр болгообта гэнэ гүт? Энэ жэлэймнай түсэб — 170 мянган үндэгэн. Харин мүнөө үедэ 130 мянга тухайе тушаагаад байнабди. Үдэр бүхэндэ 1.500 үндэгэ абагшабди. Бури январиин хүйтэнэй тооһоржо байхада, 2 мянгые суглуулдаг һэмди...

...Үбэлэй үедэ иимэ олоор тахяануудые үндэгэлүүлхэ гээшэмнай ехэ дүй дүршэлэй эхин болоно. Хамагай түрүүн оролдолго, оролдолго, үшөө дахин оролдолго. Үдэрэй гуримые сахилга эндэ багадаха. Шубуудай тэжээлые олон янзын болгохо шухала. Нүхэр Плюснин энээн тухай тон һайн мэдэнэ. 10 грамм холимол тэжээл, бутаруулагдаһан 10 грамм шэниисэ. Үшөө тиихэдэ хартаабха, мел, яһанай гурил, мяхан, модоной хөө, уһанай хорхойн үйрүүлэгдэһэн торхо. Эдэ бүгэдэ тахяагай рационодо оруулагдана. Тиихэдэ хүрэһэн загаһанай мяхан шубуудта ехэ туһатай. Богонёор хэлэхэдэ, тахлагай нэгэ үдэрэй тэжээлэй нормо 120—130 граммда хүргэгдэнэ.

Хөөрэлдөөмнай үргэлжэлнэ.

А. Г. Эпова: Илья Васильевичнай бэрхэ хүн даа. Мэдэхэгүй юумэниинь хоморшог лэ ха даа. Хабар, зун, намарай сагта халаахайгаар тахяагаа тэжээнэбди. Халаахайгаар хооллоһон шубуун үндэгэ үгэсэтэй, бэеэр һайн, тарган байдаг. Энэ туһатай ногоон ургамалые намартаа хатаажа абанабди. Үбэлдөө шубуудтаа эдюулхэдэ хэды һайн бэ? Үндэгэ олоор үгэдэг тахяатай болохол гээ һаа, халаахайгаар эртээнһээл тэдэнээ тэжээ гэжэ ямаршье шубуушанда хэлэхэ байнаб. Ёһотойл витамимнай эндэл ха юм.

Е. А. Фалилеева: Дүй дүршэл тухай асууна гүт? Тиимэ ехэ нюусамнай харагдажа үгэдэггүй. Үнэн зүрхэн, сэдьхэлэй оролдолго бухы амжалтые шиидхэнэ бэшэ гү? Нэгэ юумэн тухай хэлэхэ байнаб. Үбэлэймнай үдэр богони. Шубуунда гэрэл ехэл хэрэгтэй. Үглөөнэй 4 часта зайн гал носоонобди. Үдэшэ харанхы болохолоор лэ 9—10 час болотор гэрэл яларна. Тиигэхэдэмнай үбэлэйшье үдэр хабар, зунайхиһаа дутуугүй болоно. Утадхагдаһан үдэр гээшэ энэл даа.

...Газаа харанхы болошобо. Үдэшын боро хараан үргэн нэмэргээ Хёлгын эрье дээгүүр хаяжа эхилбэ. Харин шубуудай фермэ дээрэ Ильичэй галнууд хурсаар яларжа, бургажа эхилһэн абаахай саһанай хүшэгэ соогуур эмнеэд эмнеэд абана.

Бага-Куналейн шубуушадтай баяраа хэлсэн тарабабди. Тэдэнэй амжалта, илалтаар омогорхоһон бидэнэр халуун гарьгень шангаар адхан амаршалнабди. Үмсын тахяануудай үндэгэлэнгүй, хооһон һуужа байхада, колхозой шубууд үндэгэ олоор һубарюулхадаа ямар гоё гээшэб? Бага-куналейнхид зоригжонхой: гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсэбөө Майн Нэгэн болотор дүүргэхээр шиидэнхэй. Тэдэнэр табан жэлэй гурбадахи жэлдэ — 1968 ондо 300 мянган үндэгэ абахань. Тэдэнэй хэлэһэн үгэ, абаһан уялгын бата, этигэмээр байһанда заахашье һэжэг түрэнэгүйбди.

...Эртэ үглөөгүүр хабарай хурса наранай түрүүшын элшээ Хёлго мүрэн дээгүүр сасажа эхилхэдэ, Бэшүүрэй аймагай шубуушанчемпион Илья Васильевич Плюснин тахлагай байранууд соохи гэрэл унтараажа, сэлмэг наранай арюун элшые ажал дээрээ угтадаг. Ажалша, бэрхэ хүн иимэл даа. «Шубуудай эрон» иигэжэ ажалайнгаа нэгэ үдэрые угтана.

Д. ОЧИРОВ,
Г. ДАШАБЫЛОВ.

...ОНИРХУУЛБА

...колхозой гүүртэ, эта...лладаг Могсохон нию... ...туул сүлөө сагтаа ...ржа, концерт наада ... һаяшаг тэдэнэр ...на Владимир Базар...ой комсорг Тимофей ...рнуудай таһагые ...мжил Очиров гэг... ...алга доро нютагай... ...да концерт харуул... ...рхуулба.

... ...алишан басаган ...жапова энэдхэг ха... ...э хэдэн номернуу... ...түйсэдхэжэ, хараг...шадые баясуулба. Мүн хонишон Баатар Ванданов, Надежда Бидагарова, Донирма Данзанова гэгшэд ирагуу һайхан хоолойгоор дуунуудые дуулажа, альга ташалгаар угтагдаа.

Манай Могсохоной клубта уран һайханай бүлгэм хүтэлбэрилхөөр түсхай һургуулитай хүдэлмэрилэгшэ хэрэгтэй. Энээн тухай республикын Соёлой министерство хараадаа абаха аабза гэжэ найдагдана.

Д. ЦЫЖИПОВА.

Хэжэнгэ.

ЭДИР МОРЯГУУДАЙ КЛУБТА

Улаан-Үдын 1-дэхи һургуулида мүнөө жэл «Альбатрос» судныи экипажай нэрэмжэтэ эдир морягуудай клуб нээгдэнхэй. Энэ клубые моряк ябаһан, ДОСААФ-ай эдэбхитэн Иван Филиппович Черкашин хүтэлбэрилнэ.

Тус клубта олон үхибүүд сүлөөтэй сагтаа ерэжэ, уһан сэрэгэй техникэ шудалдаг. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи классай хорин хүбүүд энэ клубта ябана.

Зурагууд дээрэ: 1. Багша И. Ф Черкашин һурагшадта «Миноносцын» түхеэрэлгэ тухай хөөрэжэ байна. 2. Эдир морягуудые клуб соо үлгэгдэһэн зурагууд, сигнализациин түсхай тэмдэгүүд ехээр һонирхуулна. Кораблиин хайшан гэжэ бүтээгдэдэгые зураглаһан схемые үхибүүд һонирхон үзэнэд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АЖАЛАЙ ВАХТА

Бэдэрэлгэ хэдэг Ермаковска геологуудай партиин В. Д. Шишкинэй бригадын коллектив һайнаар ажаллана. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон энэ коллектив хада доогуур хажуу тээшэнь газар түнхин малтаха горно хүдэлмэриингөө нэгэдэхи кварталай түсэб мартын 20-до дүүргэхэ гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байгаа. Ермаковска горнягууд эдэнэй жэшээгээр ажаллахыень Буряадай геологоуправлениин проходчигуудай партиин коллективүүдые уряалһан байха юм.

Багдаринай экспедициин проходчигууд тэдэнэй үүсхэлые хамагһаа түрүүлэн дэмжээ. Тиихэдээ тэдэнэр хада доогуур хажуу тээшэнь малтаха кварталайнгаа түсэб мартын 19-дэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байна.

Экспедициин коллектив газар малтаха 1-дэхи кварталайнгаа түсэб мартын 14-дэ дүүргэбэ гэжэ Багдаринай экспедициин начальник Юрий Кузьмич Ивашкин мэдээсэбэ. Багдаринайхид геологуудай үдэрэй хүндэлэлдэ кварталай һүүл хүрэтэр үшөө 30 погонно метр газар нэмэжэ малтахабди гэжэ үгэеэ үгөө.

Мүрысөөнэй үүсхэлшэ нүхэр Шишкинэй бригада мүн лэ кварталайнгаа түсэб мартын 15-да дүүргэһэн байна.

П. БОРЬКИН,
«Буряадай геолог» газетын редактор.

МҮРГЭЛ ТАХИЛТАЙ ГАЗАРНУУДААР ЯБАХАДА...

«Урданай саг ула болоо, мүнөөнэй саг зула болоо» гээд хэлсэдэг аабза. Гэбэшье харанхы балар хуушан сагай үлэгдэлнүүд мүнөөшье болотор зарим нютагуудта дайралдаһаар. Жэшээнь, Баргажанай аймагта мүргэл тахилтай газарнууд олоор ушаралдана. Оргойто бөөнэрэй, мэхэшэ ламанарай тахидаг газарнууд мүнөө нилээд үсөөрөөшье һаа, зарим нютагуудай һүзэгшэ хүнүүд тиимэрхүү газарнуудта мүргэл хэжэ, бурханһаа хайра үршөөл гуйжа байдаг.

Бариса табидаг газарнууд олоор дайралдана. Барисын газарнууд юундэ мүнөө болотор үлэнхэй байнаб?

Манай һанахада, зарим һүзэгшэ хүнүүд, зайгуул ламанар, мүн урдань лама ябаһан хүнүүд миинтэ олзын хойноһоо шунахайржа, барисын газарнуудые нюусаар шэнэлжэ, шажан мүргэлэй ёһоор тахина.

Мүргэлэй газарнуудые бөө үгыгөөр тахижа болодоггүй бшуу. Даб дээрэ бөөшье олдодоггүй. Тиихэдэнь зарим нютагта хүнгэн олзо бэдэрэгшэд «бөөнэр» болоод, обоо тахижа байхашье ушар үзэгдэнэ. Тэдэнэрэй хоолойнгоо һөөлдэтэр бөөлэһэнэйнь, сэржэм үргэһэнэйнь түлөө һүзэгшэд эдилгэ үгэдэг.

Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада бөөлэлгын, обоо тахилгын үедэ һүзэгшэд олоор хабаададаг болоо. Энэ ушарые юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, эндэ һүзэгшэ бэшэ, харин архида дуратайшуул байлсана. Жэшээнь, 1966 ондо Галтай гэжэ нютагта гайтай ехэ мүргэл болоһон байна. Эндэ сугларһан зуугаад хүнүүд мүргэлдэ гэжэ зорюута гаргуулһан хониной мяха доторлоһон, захагүй ехэ архи ууһан һурагтай. Ногоо, тарянай элбэгээр ургахын тула «бурхан баабайһаа» хайра туһа, хура оруулхыень гуйһан байна.

Манай һанахада, олонхи ушарта архи ууха шалтаг бэдэржэ, барисын газарта сэржэм үргэхэ ушартай болоно. Барисын ёһо гурим сахихын тула ямаршье бэлэдхэл хэдэггүй. Тиимэһээ энэ хадаа архи ууха хүнгэн арга мүн.

Аргада нютагһаа холо бэшэ, Үхэр гэжэ газарта иимэ ушар тохёолдоо бэлэй. Ааяма халуун зунай нэгэ үдэр залуу шофер ажалайнгаа хэрэгээр хүршэ нютагаа ошожо ябаһаар машинаяа нэгэ арьягар нарһанай хажууда байлгаадхиба. Машинынгаа хажууда нэгэ шэл архи уугаад, нарһанай узуурта табяад, саашаа ябашоо һэн. Һүүлээрнь хүнүүд тэрэ нарһанай хажуугаар гарахадаа, заатагүй сэржэм үргэдэг болоо бэлэй.

Сэржэм хэмһээ гадуур үргөөд, саашадаа уһан һогтуугаар ябан гэхэдээ, машинаяа хүнтэрүүлхэ, пассажирнуудтаа гай тодхор тохёолдуулха ушарнууд дайралдадаг.

Мүнхын уһатай булаг аршаан уруу хашарһан мүнгэ шэдэхэ, сэржэм үргэхэ ушарнууд баһал бии. Энэнь ямар удхатайб?

Нэгэдэхеэр, үлбэр ядаруу хүнүүд аршаанай уһанһаа амасаха, бэе тамираа һайжаруулха хүсэлтэй ерэдэг, эдилгэ үгэдэг. Хоёрдохёор олонхи аршаанууд медицинын талаһаа ямаршье харууһагүй байна. Гадна советскэ, партийна эмхинүүд энэ талаар ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулна. Энээнииень хэрэглэжэ, гурбадахяар бөөнэр, ламанар һүзэгшэ зоной дунда өөһэдынгөө хүдэлмэри ябуулна гээшэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, шажан мүргэлдэ шүтэхэ ябадал жэлһээ жэлдэ үсөөрнэ. Энэ талаар манай пропагандист-атеистнүүд эрдэм ухаанай асари ехэ туйлалтануудые зүбөөр хэрэглэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна. Гэбэшье, шажан мүргэлэй нүлөөн өөрөө хэзээдэшье һалахагүй. Хүмүүжүүлгын, ойлгууламжын хүдэлмэри эрид һайжаруулха, шажанай хархис удхые элишэлэн буруушааһан литература үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Харин тиихэдэнь Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һүүлэй 3—4 жэл соо атеизмаар нэгэшье лекци уншагдаагүй. Ушар тиимэһээ мухар һүзэгтэн, обоо тахиха, барисын ёһо гурим сахиха ябадал үсөөрнэгүй.

Нэгэ ушарта һүзэгшэ, нүгөө ушартань һүзэгшэ бэшэ хэбэртэйгээр аашалалдадаг этэгээтэд бии. Иимэрхүү ёһо гурим тад буруу, атеистнүүдэй ажалда хэлэшэгүй ехэ һаад хэнэ гээшэ. Зарим ушарта шажан мүргэлэй хархис удхые элишэлэн буруушааһан хүдэлмэри ябуулхын орондо һүзэгшэ хүнүүдые миин лэ бүдүүлигээр зэмэлхэ, галхааха, мохоохо ябадал гаргагдана. Мүн залуушуулай, һургуулиин үхибүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ёһо тэдысэ ябуулагдана. Атеистын булан гэһэн кружогууд олонхи һургуулинуудта байдаггүй, шажан мүргэлэй хархис удхые элишэлэн буруушаахын тула түүхын, географиин, биологиин урогууд хэрэглэгдэнэгүй.

Гэр бүлынгөө али нэгэ хүнэй үбшэлхэдэ, холо хүдөө гүүртэ, отарынхид медицинын туһа саг соогоо абаха аргагүй байдаг. Ламанар, бөөнэр энээниие һамбаашалдаг, хайра туһаяа дурадхадаг юм. Иимэрхүү ушарнуудай тохёолдохогүйн тула медицинын асари ехэ туйлалтануудые, Совет хүнүүдэй гэр бүлын байдалай шэнэ ёһо заншалнуудые зоной дунда үргэнөөр, гүнзэгыгөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Г. ДАМБАЕВ,
Барханай дунда һургуулиин багша.

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДТА

КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Гусиноозерск хотын соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэй коллектив хүршэ Зэдын аймаг айлшаар ошоод һая бусаба. Энэ коллектив Зэдэ станци, Петропавловка, Дэрэстэй тосхонуудай ажалшадта һонирхолтой концерт харуулаа. Айлшадай табиһан концертые зэдынхид һонирхон хараа. Ээлжээндээ Петропавловкын соёлой байшангай уран һайханай коллектив Сэлэнгын аймаг ерэхээ бэлдэнэ.

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИ ДҮҮРГЭБЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай түбтэ оршодог «Коммунизм» колхозой правленидэ үнгэрэгшэ субботодо хүн зон олоороо сугларба. Буряадай хүдөө ажахын институдай гүрэнэй шалгалтын комиссиин зүблөөн эндэ болоо. Тэрэ комиссиин түрүүлэгшэ, экономическа эрдэмэй кандидат Цырендаши Доржиев хүдөө ажахын институдые заочноор дүүргэжэ байһан дипломант, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Н. Г. Тютриндэ үгэ үгэбэ.

Колхоздо ороһото ургамалнуудай тарилгые олзо ехэтэйгээр эрхилхэ тухай дипломно хүдэлмэри нүхэр Тютрин бэшэһэн байгаа. Энээнээ элидхэбэ. Диплом хамгаалагшаһаа арба гаран асуудал һураба. Бултандань дэлгэрэнгы харюу үгэбэ.

Дипломно хүдэлмэридэнь «эрхим» гэһэн сэгнэлтэ үгтөөд, нүхэр Тютриндэ эрдэмтэ агроном-экономист гэһэн диплом барюулагдаа.

ДҮРБЭ МЯНГА ГАРАН МЭРГЭЖЭЛТЭД

87 залуухан хүбүүд, басагад Буряадай хүдөө ажахын институт дүүргээд, эрдэмтэ зоотехник, эрдэмтэ агроном, агрохимик гэһэн дипломуудые абаад Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хизаар, область, автономито республикан у у д т а ажаллахаяа мордобо.

Буряадай хүдөө ажахын институт байгуулагдаһан сагһаа хойшо оронойнгоо хүдөө ажахыда дээдэ эрдэмтэй дүрбэ мянга гаран мэргэжэлтэдые бэлдэжэ үгэбэ.

ОЛО МЯНГАНАЙ ОЛЗО

Кабанскын совхоз 180 мянган галуунай дальбараатай болоод байна. 400 мянган үндэгэн үшөө инкубаторто байна. Үнгэрэгшэ жэл нугаһанай ажахы энэ совхоздо 150 мянган түхэригэй сэбэр олзо үгөө. Мүнөө жэлдэ нёдондонойхиһоо 200 мянган дальбараа олоор дэгжээжэ, сэбэр олзоёо 300 мянган түхэригтэ хүргэхэ гэжэ совхозой дирекци түсэблэнхэй. Энэ түсэбөө Кабанскын совхозойхид амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилээ.

Д. БАДМЫН.

...ТЭ УРДЫН НЭМЖЭЭ ТАЛЫН ҺОНИН

...анда

... харгыгаар хүр... торон тогтонгүй ...дин хонгор энэ ...хеэ ерэһэн тула, ... хушуута ма...добо. Ута шэрхи ...рлаг үхэр, адуун ...н хонид добо май... ...уран соогоо атар...

... үүдэтэй эшэгы ...ама талын дун... ...тээр пүмпылдэн

... ...рилсаан Улаан... ...ной арба найман ... холбодог байна. ...р жэрбысэ тата... ...рной, телеграфай ...р үглөөнэй шүү... ...арна. Эдэ үндэр ...ажахын томо нэ... ...ршагүй хубинь ... дүтын бригада... ...шаланхай. Ябажэлэй дүрбэн ...һэргэжэ байдаг ...ануудые обёор...

...иимэшье сэлмэг ... сага саһа, һал... Нюрган дээрээ ...н тэмээн хамбы...нуудые хүсэ ехэтэ «ЗИЛ-нүүд» зуурандаа ахяад гарана. Тээмэл ашаануудынь брезентээр хушагдажа, нягта һайнаар хүрмэгдэнхэй, хадаатай.

Холын харгыда ябаха амар бэшэ. Хада гүбээнүүдээр халхалагдаагүй хуудам сэгээн талада хүйтэн, шэмэрүүн. Хэды тиимэ байбашье һаань, дүүрэн ашаатай автоколоннонууд, замай бэрхэшээл дабан, урагшаал дабшана.

Нюдэ алдама уудам, атар баян дайдаар ябахадаа, эртэ урдын түүхэтэ ороной һонин тэрэ дары толи дээрэ хараһандал тодо, эли болоодхино: хүгжэнги түб тосхонһоо, соёлой гуламтануудһаа холуур оршодог захын булан тохойнуудташье хүн зоной байдалые үндэһөөрнь хубилгаһан мүнөө сагай арюун тэмдэг мэдэрэгдэнэ.

Байрын хотонойхидто — гол анхарал

Аяншалжа эхилһээр хоёрдохи хоногнай. Бүрэнхы боложо байха үеэр Ара-Хангайн аймагай түб — Цэцэрлэг хотодо хүрэжэ ерэбэбди. Үй түмэн галнууд ошотон яларааад, гэрэлтэй, һаруул. Элдин тэнюун энэ хизаар хэдэн арбаад мянган дүрбэлжэн метр талмайе эзэлэнхэй. Түб хотонь оройдоол 12 мянга шахуу хүн зонтой.

Үглөөниинь тус хото альган дээрэ мэтэ аржын харагдажа байба: хэмжээгээр багашагшье һаа, ажалай халуун охёор орьёлон бусалжа байхыень мэдэрхээр. Хабсагай шулуун дээгүүр һиилэжээхиһэн эртэ урдын тэмдэгүүд ламанарай, дасан дугануудай хүн зониие хууран мунхаруулдаг гол гуламта байһыень гэршэлнэ. Улаан үнгөөр һудалтуулжа шэрдэһэн нэгэ һүмэ соо хизаар ороноо шэнжэлхэ музей нээгдэнхэй.

Дурсагдагша хотын гол гудамжада оршодог энэ музейһээ эхилээд, «Гостиница», «Һургуули», «Үхибүүдэй ясли», «Санэпидстанци» гэхэ мэтэ гаршагууд олон.

Монголшууд үни заяанһаа малша угтай байһан. Мүнөө үрэ саданарынь — эмшэд, инженернүүд, багшанар, барилгашад, тобшолон хэлэбэл, элдэб янзын мэргэжэлтэд болонхой. Тэдэнэй олонхинь — Ара-Хангайн үрэжэлтэ дайдаһаа далижан дэгдэһэн намтартай. Ерээдүйн залуу мэргэжэлтэ бүхэн оронойнгоо ниислэл хотодо дээдэ һургуули дүүргэмсээрээ түрэһэн гараһан тоонтото нютаг тээшээ ярадаг. Эндэшье тэдэниие баһал шухала хэрэг хүлеэжэ байна ха юм!

Үнинэй жолоошодой нэгэн — Ендон тухай хэдэн үгэ хэлэмээр. Гушаад жэлдэ машинын жолоо бахим барижа ябаһан энэ хүнэй наһанайнь намтар баяншье, һонирхолтойшье. Энэл шударгы ажалайнь үндэр сэгнэлтэ — үбсүүн дээрэнь МНР-эй Ажалай Баатар гэһэн Алтан одон ярарна. Арадай Ехэ хуралай депутат юм.

Эгсэ арбан жэлэй саана һэн. Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан эгээн түрүүшын 10 радиоприёмник ехэл болгоомжотойгоор машинадаа ашаһанаа мүнөөшье мартадаггүй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо түрүүшын хэрэглэлэй эд бараанһаа эхилээд, ялагар салагар унтариин оро, оёдолой ба хубсаһа угаадаг машинанууд мэтые холын малшадта абаашажа, сэдьхэлэйнь баяр зугаае нэгэтэ бэшэ хубаалдаһан байха.

— Яаһан түргөөр саг ябанаб даа, тойроод хэды ехэ хубилалта, шэнэлэлтэнүүд болоно гээшэб! — гэжэ өлые үзэһэн үбгэн жолоошон омогтойгоор хөөрэнэ...

Хото городууд, холын бригада, хотонойхидто, нэгээр хэлэбэл, нютагай эдэбхитэдтэ эрхим лектор, пропагандистнуудые, уран һайханай бүлгэмэйхидые туһаламжа болгон эльгээнэ. Тэрэшэлэн партийна хүдэлмэрилэгшэд, ударидахы зургаануудай гэшүүд ехэнхи сагаа имагтал хүн зоной дунда үнгэргэхые эрмэлзэдэг юм.

— Иигэжэ хүдэлөөгүйдэ аргагүй байна,— гэжэ аймагай партийна комитедэй секретарь М. Гуржав бидэнтэй уулзахадаа хэлээ һэн. Тиигэн сасуугаа газаа байһан шара «газик» тээшээ харааашална. Удахашьегүй парткомой агитбригада мордохоёо байба. Эдэнтэй хамта лектор, киномеханик, мүн малай доктор ябалсаха.

— Байрын хотонойхид бидэнэй һанамжаар хадаа, арадай ажахын гол һалбаряа саашадань түргэдхэхэ ёһотой түлхисэмнай боложо үгэнэ,— гээд нүхэр Гуржав хүгжэлтынгөө онол арга тодорхойлно. — Тиимэһээ мал һүрэгөө хамагай шухаг баялигта тоолодогбди. Ондоогоор хэлэбэл, байрын хотонойхид бидэнэй урагшаа дабшаха гол хүсэн болонхой. Коммунист бүхэнэй ооһэдынгөө хойноһоо хүн зониие дахуулха, эмхидхэн элсүүлхэ бэлиг шадабаринь эндэл элирдэг гэжэ хөөрэлдөөнэйнгөө эсэстэ айкомой секретарь онсолон тэмдэглээ һэн.

А. КОЖИН.
(АПН).

Улаан-Баатар — Москва.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ҮХИБҮҮДЭЙ ХУБСАҺАН ХОМОР

Нэгэ жэгдэхэнээр хубсалһан, үндэр набтараараашье, үнгэ зүһөөрөөшье адлирхуу нэгэ классай хүүгэдые харахада, «нюдэнэй хужар» гэжэ хэлсэдэгтэл адли яаһан таатай зохид байдаг гээшэб! Һургуулиин үхибүүдэй үмдэхэ хубсаһанай формо дэмы бэшэ бии болгоо бшуу.

Манай Енгорбой, Санага, Дүтэлүүр нютагуудай магазинуудта һургуулиин һурагшадай, илангаяа бага классуудай формото хубсаһан тон хомор. Спортивна үмдэ, самса, мүн плати, пальто гэхэ зэргэ хубсаһа үхибүүдтэ оложо үгэхэ гэжэ түрэлхид хаа хаанагүй бэдэрхэ юм. Олдоногүй.

Нютагайнгаа сельпоһоо һурахадамнай, «райсоюзай баазада үгыл» гэжэ харюусадаг. Закаменск хотын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжын комбинат үхибүүдэй тиимэ хубсаһа оёхо захил абадаггүй. Хүүгэдэй хубсаһа оёходо үнэ сэнгынь хямда, олзо багатай гэжэ тоолодог хаш.

Заахаминай аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперации, Буркоопсоюз хүдөө нютагай энэ эрилтэдэ анхаралтай байг лэ.

Б. ДОРЖИЕВ.
Захааминай аймаг.

Вьетнам, тэрэнэй геройнууд, дайшалхы хэрэгүүд

ВЬЕТНАМАЙ РАКЕТЧИГҮҮД

ДРВ-гэй Н-скэ дивизионhоо репортаж

Машинамнай хулhан шугын дэргэдэхи шлагбаумай хажууда байшоо. Часовой манай пропуск шалгаад, хэнтэйшьеб телефоноор хөөрэлдэhэнэй удаа ингэжэ хэлэбэ:

— Нэгэ бага хүлеэхэ болоот. Даб дээрэ машинадаа маскировко хэгты.

Жолоошомнай харгыhаа гаража, кузов соо хэбтэhэн маскировочно хушалта абажа, газигаа хушана. Манда нэгэ залуу офицер ерээд:

— Мэндэ сайн, нүхэдүүд. Намтай ошоё. Манай командир хүлеэжэ байна,—гэжэ ородоор хэлэбэ.

Удангүй хулhанай үдхэн шэрэнги соо баригдаhан арбаад шахуу землянкада хүрэжэ, эрид гэшхүүрээр доошоо буубабди. Хэдэн сэрэгшэд манние угтаад, тэдэнэй дундаhаа ахамад офицерынь:

— Капитан Лэ Донг, Н-скэ ракетнэ дивизионой командир,—гэжэ бэеэ танюулба.

— Дивизионой офицернүүд, солдадуудай ажабайдал, hуралсал, дайшалхы габьянууд тухай хөөрэжэ үгэхыень нүхэр Лэ Донгые гуйбаб.

— Манай дивизион алдарта зам дабажа ерээ,—гэжэ капитан хөөрэнэ.—Дайсанай 30 үлүүтэй самолёт унагаагаа. Анха түрүүшынхеэ 1965 оной зун Ниньбинь провинцида «дарини үнэр үзэжэ», тэрэ байлдаанда гурбан ракетээр гурбан самолёт тудажа унагааhан юм. Эхэ оромнай хүбүүдэйнгээ габьяа дээгүүр сэгнэдэг. Гурбан ракетчик—орденоор, зуу үлүүтэй—Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай. ДРВ-гэй национальна суглаанай шиидхэбэреэр зургаан ракетчигтэ «Илагша» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

— Дивизиондо республикын элдэб газарнуудhаа ерэhэн залуушуул алба хэнэ,— гэжэ Лэ Донг хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.—Сэрэгшэд болон командирнууд нэгэн hанaлтай бата бэхи бүлэ болонхой. Совет сэрэгшэд-ракетчигүүдэй дайшалхы дүй дүршэл, ород хэлэ шудалнабди. Энэмнай совет нүхэдэй эльгээдэг ракетнэ техникэ шудалалгадамнай ехэ туhа болоно.

— Үдэр бүхэн дивизион дайлалдахаар бэлэн гү гэhэн шалгалтаар эхилдэг. Бухы аппаратура тааруулагдан табигдадаг. Системэнүүд, расчёдуудай командирнууд бэлэн болоhон тухайдаа намда элидхэдэг...

Үүдэн дээрэ үлгөөтэй байhан динамигhаа: «Дайсанай 30 самолёт дүтэлжэ ябана. 5 мянган метр дээгүүр ниидэнэ» гэhэн мэдээсэл дуулдаба. Офицернүүд землянкаhаа яаралтай гаража ошоно. Лэ Донг дуулга малгайгаа үмдөөд, командна пункт ошолдохые уриба.

Тэндэ операторнууд экранай хажууда зогсонхой, ялагар точконуудай хүдэлжэ ябахань экран дээрэ харагдана. «Түрүүшын самолёдые 20 километртэ хоёр ракетээр унагааха», — гэжэ командир захирна. Самолёдой «20» тэмдэгтэ дүтэлхэдэнь, «Ракетэ табигты!» гэhэн команда дуулдана.

...Ракетнэ двигательнүүд нэрьежэ, мүнгэлиг хоёр ракетэ гал сахилан огторгой өөдэ шуумайн дүүлибэ. Америкын истребитель-бомбордировщигууд дайрагдахагүй гэжэ хэдэн тээшээ тарана, тиигэбэшье түрүүшынь самолёт сэхэ доошоо hанжаба.

Энээнние анхаралтайгаар хаража байhан оператор управлениингээ штурвал түргөөр эрьюулнэ. «Ракетэ хараадаа дүтэлжэ ябана» гэhэн мэдээн дуулдана. Экран дээрэ ракетэ самолёт хоёрой хоорондохи зайн бага боложо байхань hайн харагдана. Американ пилодой 180 градус эрьелдэн мултархые hэдээшье hаань, ракетэ дүтэлжэл ябана. Мэнэ hая хоёр точкын ябаhан газарта гэнтэ ялагад гээд, ракетын тэhэрхэнь харагдана. «Түрүүшын ракетэ тэhэрээ!», «Самолёт унажа ябана» гэhэн мэдээн дуулдаба. Унажа ябаhан самолёдые хоёрдохи ракетэ хүсэжэ, экран дээрэ баhа ялагад гэнэ. Уданшьегүй самолёдой бутара hурэhые харуулба. Ракетчигүүдшье хүхилдэжэ, бэе бэеэ амаршалбад. Дивизионой командир энеэбхилэн, гэдэнние мүн лэ амаршална.

Теэд тулалдаан үшөө дүүрээгүй. «Гурбан самолёт дивизион тээшэ шэглэжэ ябана» гэhэн команда дуулдаба. Толгойлжо ябаhан самолёдоо алдаhан звено дивизиондо добтолхо гэжэ шиидээ ха.

Гэнтэ «Самолёт «шрайк» табиба» гэhэн мэдээн дуулдаба.

— «Шрайк» зайлуулха,—гэжэ Лэ Донг командална.

Дивизионой дайшалхы расчет жэншэдгүй хүдэлнэ. hомоной тэhэрхэ бүдэхи абяан дуулдаад. «шрайк» ракетчигүүдтэ ямаршье хоро хүргэжэ шадангүй, хажуу тээгүүр унана. Агаарай дээрмэшэд дүтэлбэ, «Зүүн талын самолёт унагааха» гээд командир захирна. Радиолокатор тэрээн тээшэ шэглүүлэгдээд, үшөө хэдэн секундын үнгэрэмсөөр ракетэнүүдэй нүжэгэнэн дэгдэхэ дуулдана. Энэ үеэр экран дээрэ элдэб ялагар точконууд бии болобо.

— Дайсан hаад хэхэ юумэ хэрэглээ,—гээд оператор мэдээсэнэ.

Американ летчик дивизионой расчет мэхэлхэ гэжэ нарин түмэр лентэнүүдые хаяhан бай... тэрэ мэхэнь таагдашоо. Э... рэ дахяад ялагад гэлд... hан ракетэнүүдэй тэhэр... на. «Самолёт шатажа эл... адаглагшад мэдээсэнэ... летчик яажашье hаан... далайда хүргэхэ, ямар... толет абана бэзэ гэжэ... теэд тэрэнь бүтэбэгүй... Шатаhан самолёдынь ... гүй боложо, хара утаа ... доошоо унана. Үлөөшэ ... лёдынь бүтэн дээрээ ар...

Ингэжэ энэ байлдаан ... дээрмэшэдтэ эшхэбтэр... бэ. Бидэ управлениин ... гарабабди. Вьетнам ... амаршалбаб.

— СССР-тэ бүтэ... тэнүүд найдамтай гарт... вет арад. тэрэнэй сэр... дэг лэ,—гэбэ Лэ Донг. ... республикын агаарай ... дэдэг. вьетнам арадай ... бэеэ даанхай байдал... дайсадые энэ зэбсэг ... hээхэшье байха.

А. ЖЕМ...
АПН-эй ...

АХА ДҮҮНЭР ШЭНГЕЭР УГТАБА

Манай республикада үшөө нэгэ шэнэ бүлэг айлнууд Ростовско областьhоо нүүжэ ерэбэд. Эдэнэрнай Шахтинска, Таганрогой, Новочеркасскын хүдэлмэришэд, мүн Сальска үргэн талын таряашад гээшэ. Нүүжэ ерэhэн айлшадай дунда 47 механизатор, барилгашад бии.

Нютагжахаяа ерэгшэдые манай эндэхи ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд хани халуунаар угтажа, нүхэд ёhoop хөөрэлдөө. Аяар холын баруун областьнуудhаа нүүжэ ерэhэн айлшаднай республикын соёл культура, экономико тухай ехэтэ hонирхоно, мүн үргэн дэлгэр Буряад ороноймнай барагдашагүй баялиг тухай хэдэн олон асуудалнуудта харюу абаба. Зарим айлшад Улаан-Үдэ хототоймнай танилсаhан байха юм.

— Таанадай хани халуунаар угтаhандатнай, мүн танилсаhандаа, энэ гоё hайхан буряад нютаг ерэhэндээ баясанабди. Захагүй үргэн буряад талада үнинэй hуурижанхай хүн зонтойнь гар гараа барилсан, эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, эндэхи хүдөө ажахые хүгжөөхэ гээшэ манай нэгэн уялга,—гээд аяар Азовско районhоо ерэhэн Иван Александрович, мүн тэрэнэй hамган Раиса Павловна Дубинанар хөөрэбэ.

Хүдөө нютагуудта ерэгшэдые ажахы бүхэн угтажа, буряадайнгаа ёho гуримаар хүндэлбэ. Олонхинь шэнэ гэрнүүдтэ түбхинөө.

А. ШУЛУНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряад орондо ажаhууха, ажаллахаяа Ростовско областьhоо ерэгшэд Улаан-Үдын вокзал дээрэ.

АВТОРАЙ фото.

ҮХИБҮҮДЭЙ ХАТАР

Улаан-Үдын Ленинэй үйлсэдэ оршодог Пионернүүдэй байшан тээшэ зохидоор хубсаланхай, гартаа сүүмхэнүүдые бариhан hурагшад hаяхан hубарижал байгаа бэлэй... Үдэрэй хоёр часта ордоной актова зал нээгдэбэ. Городой hургуулиинхидай уран hайханай харалгын комиссиин гэшүүд тэндэ орожо hууряа эзэлбэ. Харалгын hүүлшын үдэр. Хүгжэмэй, дуунай аялганууд эндэ зэдэлhээр.

Хотын олохон hургуулинуудай эдир хатаршад ород, буряад, украин, кубын, испан, казах, поляк, белорус, молдаван болон бусад арадай хатарнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхөө. Тэдэнэй хубсаhанууд ехээр гоёшоогдоо. 3-дахи, 47-дохи hургуулиин hурагшад илангаяа олон хатар харуулаа.

— Октябрьска районой үхибүүдэй гүйсэдхэhэн хатар, дуунууд хамагай магтаалда хүртөө,— гэжэ уран hайханай харалгын комиссиин гэшүүн С. Доржиев хөөрэнэ.

Ингэжэ городой hургуулинуудай hурагшад амаралтынгаа үедэ дуу, хүгжэмөөр абьяас шадабаряа харуулба.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын 49-дэхи hургуулиин hурагшад «Сэрэгшэдэй» хатар гүйсэдхэжэ байна.

С. ДОРЖИЕВАЙ фото.

Агаhаа ерэhэн зураглал

СЭДЬХЭЛЭЙ АЯЛГА

ЗУНАЙ hЭРЮУХЭН үдэшэ шугы бургааhанай оёороор угаxан Ононой уhaараа наадахань элихэнээр дуулдана. Дуу хүгжэмэй соло магтаалынь болоhон энэ мүрэнэй эрье дээрэ буржагаршаг үhэтэй түхэреэн сагаан хүбүүнэй загаhанай хахуули уhа руу шэдээд, хүлеэжэ ядан hууxань нэгэтэ үзэгдөө бэлэй. Хараха янзада тэрэ сүлөөтэй сагаа гү, али амаралтаяа эндэ ерэжэ үнгэргэдэг хаш. Онон гол үдэшэ үглөөндөө уhaaя хада хабсагайн эрье мүргэн шэдэлхэдээ, обёоржо шагнаhан хүндэ нэгэ аалидажа, нэгэ шангадажа, ямар нэгэ гоё hайхан аялга хүгжэмэй эгэшэглиг абяа гаргажа байhандал дуулдадаг юм.

Тэрэ загаhа хахуулидажа hуугша залуу хүбүүмнай Дагба гээшэ. Сэдьхэл зүрхөөрөө түрэхэ гарахын баhал дууша хүн юм. Тиимэл хадаа ерээдүйн дуушан энэ домогто Ононойнгоо эрьедэ, сүлөө газарай сэбэр агаарта ерэжэ, хожомоо арад зондоо бэлэглэхэ аялга дуунуудайнгаа hабагша байгаалиин үзэгдэл сооhоо татадаг байжа болоо ёhотой.

Дагба Ринчинов hаял гушаяа гаража ябаhан юрын хүнүүдэй нэгэн юм. Теэд энэ гуша наhанайнь намтарай хуудаhа ирахада, hонирхомоор зүйлнүүд яhала бии.

Мянга юhэн зуун табин оной намар hэн. hургуули hударнуудай хэшээлнүүд эхилэнхэй байгаа. Агын багшанарай училищиин нэгэ бишыхан таhалга сооhоо хэнэйшьеб уянгата буряад дуунуудые пианино дээрэ наадахань элихэнээр дуулдажа байгаа бэлэй. Тиихэдэ Дагба Ринчинов бага балшар үетэнэй багша болохо хүсэлтэй, Агын багшанарай училищида hаял ороод ябаа бшуу. Үшөө hургуулида ороогүй балшар бага ябахадаа, аба эжынгээ аарса сагаа худхадаг томо модон шанагаар мандолина хээд наадажа hуудагаа Дагба Ринчинович мүнөө тон элихэнээр hанана ёhотой. Харин уданшьегүй эхин шатын hургуулида орожо, одоошье ёhотой мандолина гээшэеэ нюдөөрөө хаража, ехэл баярлаа агша бэлэй. Түрүүшээр хүгжэмэй энэ гоё инструментын хүбшэргэйнүүд эдирхэн хүбүүнэй үнжэгэн зөөлэхэн хурганyудта диилдэдэггүй hэн. Үсэд нэтэрүү Дагба үдэр hүнигүй тэрэнние носо носоhоор, хүбшэргэйнүүдhээнь буряад дуунай аялгануудые гаргадаг боложо эхилбэ. «Хатархадаа», «Шуур шуур дуутай» гэжэ эдэ хоёр дуунууд мүнөө талын хүгжэмынь шэхэндэ ехэл уян зөөлэноор дуулдадаг. Тэрэнэй уян нугархай хурганууд хүдэржэжэ, түрүүшынхеэ аялга болгожо гаргаhан эдэ дуунуудынь Дагбада ехэл үнэтэйгөөр hанагдадаг юм. Хэрбээ үүрэй сайтар наадаха аргатай hаа, энэ хүбүүн ехэл түргөөр олон дуунуудта hураха байгаа. Зүгөөр hургуулинь эртэ хаагдажа, тэрэ дурата дурагүй гэртээ бусаха баатай бологшо бэлэй.

Шулуутай... Ага тосхонhоо баруун хойшоо хорёод модо газар... Энэ нютагта Совет засагай ерээдүйн жаргалта байдалай түлөө ами наhаяа үгэhэн, бултанда мэдээжэ суута революционер Дондок Дылгыров түрэhэн намтартай. Тэрэнэй нэрээр энэ нютагай колхоз нэрлэгдэнхэй юм.

Дагбын түрэhэн тоонто эгээл эндэ. Нютагтаа дүрбэн класс дүүргэhээр Агын центр ерэжэ, дунда hургуулида оробо. Эндэшье hуража байха үе соогоо Дагба мүнөөхил хүгжэм дуугаа орхёогүй, харин бүрил шуналтайгаар уран hайханай бүлгэмдэ хабаадалсажа эхилээ. Агын дунда hургуулиин саб сагаахануул хүбсаhатай, хабшагар сагаан малгайтай нааданда хабаадалсагша үхибүүдэй дунда мүнөөхил Дагбын hуужа hуухые тэрэ үеын дүрэ зураг дээрэ харахат. Энэ hурагшын хабаадалсаагүй hургуулиин пионернүүдэй наадан үгы шахуу.

Багшанарай училищида хүгжэмэй хэшээлнүүдые гарадаг юм гэжэ дуулаhан Ринчинов долоон класс дүүргээд, багша болохоёо ороо бэлэй. Эндэ баhал тон түрүүшынхеэ шахуу пианино хараа бшуу. Тиибэшье мандолина дээрэ нугарhан хурганyудынь пианинын хара, сагаан клавишанууд дээгүүр дүрэтэйгөөр гүйхэдэл гээ hэн. Ингэжэ Дагба Ринчинов аялга дуунайнгаа эхине энэл hургуулиhаа татаhан юм.

Энэ буржагархан хара үhэтэй хүбүүн хүгжэм бүхы сэдьхэлээрээ мэдэрдэг, домбро мандолина хоёр дээрэ тордиhогүйгөөр наададаг. Зан абаряарцье номгон дарүү, ехэл зохид хүбүүн хэбэртэй. «Хожомоо гайтай хүн болоходоол магадгүй»—гэжэ мүнөө РСФСР-эй габьяата багша Даши-Цырен Жамбаловай арба найман жэлэй урда тээ дурдажа hууhанинь элихэнээр hанагдана.

Зүб даа... Дагба Ринчинов тухай хуушанай хүгжэмэй багша ингэжэ хэлэхэдээ эндүүрээгүй. Мянга юhэн зуун табин дүрбэн ондо училищияа амжалтатайгаар дүүргэhэнэйнгээ ашаар эрхим оюутанай тоодо орожо, эндээ хүгжэмэй багшаар үлөөгдэhэн юм. Тэрэ гэhээр мүнөөдэр хүрэтэр хүгжэмэй энэ залуу багша өөрынгөө hургагша РСФСР-эй габьяата багша Даши-Цырен Жамбаловтай суг ажаллажа ябана.

Энэ үе соо Агын соёл культурын байшанда арадай филармони болон театр нээгдэжэ, нютагай зониие баярлуулhан байха. Эндэшье Дагба Ринчиновэй хубита ехэ юм. Филармониин дэргэдэ Даши-Цырен Жамбаловай хүтэлбэри доро арадай инструментнүүдэй оркестр эмхидхэгдэжэ, коммунист Ринчинов мүн лэ эндэ бэлиг шадабаряа эрхимээр харуулжа, мүнөө хүтэлбэрилэгшэдэйнь нэгэн болонхой. Энэ оркестр Шэтын область болон округ доторoo мэдээжэ болоhoоо гадна, табин жэлэй сйдо зорюулагдаhан, Хабаровск, Эрхүү хотонуудта үнгэргэгдэhэн хүдөөгэй уран hайханай харалгануудта «Лауреат» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн магтаалтай. Дагба Ринчинов гансашье хүгжэмэй инструмент дээрэ наададаг бэшэ, мүн баhа дуу хүгжэмүүдые өөрөө зохёожорхидог хүн юм. Эдэ үнгэргэгдэhэн харалтануудта авторай «Буряад аялга», «Талын зангилаахануд» гэжэ зохёолнуудынь амжалттатайгаар гүйсэдхэгдэhэн байгаа.

hүүлээрнь табин жэлэй ойдо зорюулагдаhан хүдөөгэй уран hайханай харалгада Москва хотодо энэ оркестр хабаадахадаа, ород классигуудай, совет болон буряад композиторнуудай зохёолнуудые шадамар бэрхээр наадахаhаа гадна, Дагба Ринчиновэй зохёоhон «Октябриин туг» гэжэ сюитэ наадаhан байна.

Октябрнимнай Улаан туг —
Коммунизмын Улаан туг! —
гээд.

энэ сюитэ hүртэй хүсэтэйгөөр эхилээ бэлэй.

Совет элитэ композитор А. Новиков энэ оркестрэй наадахые шагнаhанайнгаа hүүлээр ингэжэ хэлээ hэн: «Энэ арадай оркестр гүйсэдхэхы талаараа хүгжэмэй бүхы ёho гуримуудые зүбөөр барижа наадана. Энэнь ехэ hайшаалтай. Саашадаа амжалта түйлахань дамжаггүй».

Дагба Ринчинович Ринчинов Москва хотодохи харалгын hүүлээр «РСФСР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, зон нүхэдөө баясуулаа hэн.

Дагба Ринчиновэй зохёожо бэшэhэн: «Ленин багша», «Талаан намдаа юрөөгыш», «Дуун тухай дуун», «Талын зангилаахануд», «Хүлеэнэб», «Илалтын дуун» гэхэ мэтын — уянгатай, баяр баясхалангай дуунууд хаа хаанагүй зэдэлэн байна. Дагба Ринчинов гансашье дуу хүгжэм зохёодог бэшэ, мүн өөрынгөө дуунуудай үгэнүүдые, шүлэгүүдые бэшэдэг поэт юм. Тэрэнэй бэшэhэн шүлэгүүд Агын уран зохёолшодой литературна нэгэдэлэй гаргадаг согсолборинуудта болоод, «Агын үнэн» газетэдэ сай үргэлжэ толилогдожо байдагынь hайшаалтай.

Гуша наhанайнгаа охин соо ябаhан хүгжэмшэн мүнөө Зүүн Сибириин культурын институдай дүрбэн курс дүүргэжэ нютагаа харина. Тэрэнэй нүхэр Сэндэма Жаргаловна долоон үхибүүдээ үргэжэ, Агын багшанарай училищида ажаллажа байдаг. Валя, Света, Володя гурбанинь эсэгынгээ харгыгаар ябажа, хүгжэмэй hургуулида hуралсажа, оюун сэдьхэлээ баяжуулжа байдаг юм. Иимэл даа, найман үхибүүдэй эсэгэ, залуу коммунист, залуу хүгжэмшэн, шүлэгшэн.

Р. ГОМБОДОРЖИЕВ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАhАА

Патриодууд добтолно

ХАНОЙ, апрелиин 1. (ТАСС). Тхузаумот гэжэ провинцида дайлалдажа байдаг Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд январиин 30-hаа мартын 15 хүрэтэр болоhон ехэ ехэ байлдаанууд соогуур дайсанай сэрэгүүдэй дундаhаа 8681 хүниие, тэрэ тоодо 3885 американ солдадуудые хүлhөөнь буулгаhан байгаа.

Сүлөөрэлгэ гэжэ агентствэдэ түшэглэн, Вьетнамай информационно агентствын дамжуулhанай ёhoop, энэ үе соо Урда Вьетнамай патриодууд 203 сэрэгэй машина, тиихэдээ барагсаажа танкнууд, хуягта машинануудые үгы хэhэн, 40 самолёт буудажа унагааhан, мүн газарта байхадань гэмтээhэн, hомо хэрэгсэлэй 9 склад хяа hамна сохиhон, сэрэгэй 8 судна уhанда шэнгээhэн байха юм.

Кинг дайн... буруушаа...

НЬЮ-ЙОРК, апрел... «Вьетнамдахи дайн ... хүн түрэлтэнэй түү... эгээн хархис дайнууд... болоно»,—гэжэ США-... хүдэлөөнэй мэдээжэ ах... Эб найрамдалай Нобе... хүртэhэн Мартин Лютер ... дэр Вашингтондо мэдү...

Нислэл хотын hүм... соо номлолой үгэ ... дайнда Америкын пра... гэ вьетнамецые алахы... дээ 50 мянган долл... тиихэ зуура США ... гэ үгытэй айлай хэр... доо 53 доллар гарга... жэ Кинг хэлээ. Апрель... тэй зоной Вашингтон... златагүй болохо байна... конференци дээрэ К... Энээнэй урда тээ мэдэ... нэгэ хэдэн сенаторнуу... рихо гэhэн эрилтэ тав...

Нёдондо зун негрн... үүдхэhэн ядуу түлюу... шье тэрэ зангаараа, т... бүришье hаа буhалга... гээд Кинг тэмдэглэнэ.

Патриодуудай дайшалхы ябуулга...

ХАНОЙ, апрелиин 1. (ТАСС). Куангчи провинцида дайлалдажа байдаг Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгүүдтэ эсэргүү сэрэгэй ябуулганyудые хэхэдээ, мартын 27-до 100 гаран солдадууд, офицернүүдые хүлhөөнь буулгаhан, 4 танк үгы хэhэн, 1 вертолёт буудажа унагааhан байха юм гэжэ ВИА агентство мэдээсэнэ.

Мартын 26, 27-до сүлөөлэлгын сэрэгүүдэй добтолго хэhэн дээрэhээ Кхесаньда буhэлэгдэhэн Америкын далайн сэрэгүүдэй байдаг газарта хэдэ хэдэн байра барилганууд, аэродром дээрэхи самолёдой ниидэхэ ба бууха талмай гэмтээгдэжэ, тус баазада нилээд ехэ гарза хохидол ушаруулагдаа. Тэндэ hандаргагдаhан байра барилгануудые hэргээн бодхоохо гэhэн дайсанай али бүхы hэдэлгэнүүд снайпернуудай мэргэн буудалгаар дарагдана.

Тиихэ зуура, бааза... ерэhэн дайсанай сам... вертолёдуудые сүлөө... дэй зенитчигүүд мэрг... угтана. Миил хоёр ү... патриодууд Америкы... буудажа унагааhан, ... дээрэнь гэмтээhэн ба...

Мүнөө хоёр долоон... Сайгоной оршон тойр... сэрэгэй командован... хэмжээнүүдые абах... түримхэйшүүлэй бол... маршадай сэрэгүүд хү... тэ хоролтодо ороно... 20 хүрэтэр болоhон ... гуур дайсан 2 мянга ... офицернүүдээ гээбэ, т... ехэнхинь американ с... гэжэ тус агентство ... 118 танк, хуягта м... hан гү, али гэмтээ...

Нигеридэхи дайнай ябуулга...

ЛАГОС, апрелиин 1. (ТАСС). Нигериин федеральна сэрэгүүд хадаа Биафра гүрэн болообди гэжэ соносхоhон тус ороной зүүн провинциин сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы ябуулгануудые хэхэдээ, Ооко, Икот-Экпен гэжэ хотонуудые эзэлбэ. Энээн тухай Нигериин федеральна сэрэгэй командованиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Нигериин правительствые толгойлогшо генерал Говон гэгшэ Биафратай хэлсээ хэхын тү... бэлэмди, тиимэhээ т... шадай амяраа таhар... ороной 12 провинци... хиргаатай иимэ х... жо мэдэрээд байгаа ... ябуулганууд болоуа... мэдүүлбэ. Зүгөөр Би... логшо Оджукву гэгш... хэлэхэдээ, дайн бай... hаналгүй байнаб гэж...

Газаар хорлогдожо үхэб...

БЕРЛИН, апрелиин 2. (ТАСС). Баруун Германиин бундесвертэ хүнэй үнгэ сэдьхэлгүй шэрүүн хатуу hургуули хэдэг тухай Нюренбергhээ (ФРГ) АДН агентствын корреспондентын дамжуулhан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Нюренберг шадар байрлаhан агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй гурбадахи полкын 12-дохи ротодо алба хэhэн 20 наhатай солдат Норберт Тайзен гэгшэ бундесверэй сэрэгэй hургуули хэхэ үедэ хэрэглэhэн газаа хорлогдожо наhа бараба гэнэ. Н. Тайзенай үхэhэн ушарые бундесверэй командовани мүнөө болотор далдалха hанаатай байhан юм.

Тайзенай алба хэжэ байhан подразделениин командир ... гэгшэ мартын 6-да ... хэхэ үедөө Тайзен... блиндаж руу фосг... утаа мана тараадаг ... гаа. Тиигээд хэдэн ... соо тэрэ солдадые ... гаргаагүй байшоо.

1967 оной август... тор Роман Ортлиб ... генээр хорлогдожо ... Фосген хадаа дайша... гэжэ тоологдоно. 192... 17-до баталагдаhан ... нэй ёhoop, тэрэнние ... жэ хориhон байгаа ...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Партиин хурса зэбсэг» гэhэн түрүү бэшэг. «Республикын ажалай алхам» гэжэ рубрика доро информацинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Уhан, газар ба ургаса»— республикын уhанай ажахын болон мелиорациин министр В. Большаковой статья. В. Дворак гэгшын репортаж. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Түрэл дайдынгаа гоё hайханиие эхэ шэнгеэр хамгаала» — Байгаалиие хамгаалгын бүхэсоюзна бүлгэмэй Буряадай эмхиин конференци тухай материал. Редакцида ерэhэн бэшэгүүд. Хилын саанаhаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Уянга дуунууд зэдэлнэ»—Ю. Игумновай репортаж. АПН-эй материалнууд.

БОКСЕРНУУДАЙ УУЛЗАЛГА

«Урожай» гэжэ спортын hайн дуранай аймагай совет боксоор түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөө Нарhата тосхондо үнгэргэбэ. Тэрээндэ табии гаран боксернуудhaa бүридэhэн зургаан команда хабаадалсаа.

Нисэнгын дунда hургуулиин эдир боксернууд ринг дээрэ hайн бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа. Дурсагдагша hургуулиин түлөөлэгшэд Егнинов, Содбоев, Содномолон, Дондобон, Жалсанов, Данзанов болон Ринчинов гэгшэд аймагайнгаа чемпионууд болоо. Бусад шэгнүүртэн сооhoо Нарhатын Намжилов, Рабданов, Үльдэргын Найданов, Мужыхын hурагшад Банзатов, Тугутов, интернат hургуулиин түлөөлэгшэ Дугаров гэгшэд мүн лэ шалгараа.

Нисэнгын дунда hургуулиин команда аймагай «Урожай» бүлгэмэй 1-дэхи шатын диплом болон кубогта хүртэhэн байна. Хоёрдохи шатын дипломоор Мужыхын hургуулиин команда шагнагдаа.

В. БАЙБОРОДИН.

БУРЯАДАЙ ЗАГАhАШАД ЛАДОЖСКО НУУРТА...

НИЖНЕ-АНГАРСК. (Радиотелефоноор абтаба). Хаб загаhа олзоборилдог Хойто-Байгалай аймагай загаhашад Константин Черных, Илья Шишмарев гэгшэд Ладожско загаhанай комбинат зорибо. Тэдэнэр эндэхи загаhашадтай Ладожско нуур дээрэ агнуури хэжэ, дүй дүршэлыень халан абаха зорилготой.

О. БЕРЕЗКОВ.

Редактор Ц. Ц. ЦИ...

Манай адрес, телефо...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редак... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. р... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секрет... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяй... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышл... строительства—61-35, советского строительства и б... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печ... вете Министров БурАССР.
Н-01346.